

An de liende

is een elektrisch Stellingwarfs maandblad
van de stichting Stellingwerfs Eigen (sSe)

Oplage: 783 e-adressen
3de jaorgaank, nummer 4
Datum: 1 april 2008

Redactie: Frank de Vries
Piet Bult

Aemels: info@stellingwerfs-eigen.nl
Webstee: www.stellingwerfs-eigen.nl
(Hier vien ie ok et archief van An de liende.)

ISSN : 1872-4108
NUR : 525
SSE : 0804

Verantwoordelikhied m.b.t. et copy- en auteursrecht van instuurd wark ligt bi'j de instuurder.
Copy- en auteursrecht van instuurd wark bin en blieven van de oorspronkelijke maeker.
De redactie/uitgever nemt gien verantwoordelikhied veur inzinnen wark!
Et deursturen van dit blad mag allieud zonder veraanderings.
Kiek op de laeste bladziede veur meer spulriegels.

De inhoud van disse maand:

• Inhoud	
• Van de redaktie	3
• Agenda	4
• Lukas en De Ovend	5
• Biebelvertaelen	6
• Regelgeving	7
• Wussen jim dat	8
• Anansi (8)	9
• Wippen	12
• Kienderopvang	13
• Bolding vertelt (4)	14
• Vanellen	16
• Ik geleuf et, ikke niet	17
• De Johannes Passion	19
• Sprokien	24
• Muuilike kleur	26
• Nedersaksische Wikipedie	27
• De mode	29
• Et is krek as...	30
• Vot mit de stress	31
• Biebelse utdrokkings	32
• Vrögger	33
• D'n oûwerdom kumt...	35
• Steuver	36
• Een ielig mannegien	37
• Zi'j	38
• Vremde naemen	39
• Zoem... zoem... zoem...	40
• Taeltuun	41
• Dichtwark	42
• Rilke (3)	43
• De Stellingwarver Biebel	44
• Stelling van de maand	45

Schriefwedstried in Trouw...

Geregeld staot d'r een bi'jdrege in dit blad - en ok wel in De Ovend - van de Stellingwarfsschriever om útens, Anne Bult. Kotleden kwawwe een verhael in et Nederlaans van zien haand tegen in de schriefwedstried van et dagblad Trouw. Et stok zomar in 'An de liende' plakken kan vanzels niet (copyright) mar naor zien stokkien verwiezen kan gien kwaod. Aj' zien verhael lezen willen of aj' zels wat opsturen willen naor Trouw:

<http://schrijf.trouw.nl/schriefwedstrijd/inzending/alle/opbiechten-of-verzwijgen>

Van de redaktie

Neffens de statistieken krie'we vandaage-de-dag de meeste bezukers van oonze webstee - een peer honderd in de maand - deur de Stellingwarfse (Nedersaksische) Wikipedie. De oflopen maand was 't trouwens krek twee jaor leden dat d'r een stel taelliefhebbers - mit as kopman Stefan Lubberse (schoelnaeme: Servien Ilaino), van oorsprong van de Veluwe mar al een peer jaor student in Zuud-Afrike - uut aende zet binnen mit een Nedersaksische Wikipedie. Wikipedia is onderdehaand de grootste internatonale internet encyclopedie. In die Nedersaksische Wikipedie is ok aorig plak inruumd veur oons Stellingwarfs. D'r bin op et heden zoe'n drieduzend stokken in et Nedersaksisch schreven. Hulp is nog altied meer as welkom. Kiek mar es op: <http://nds-nl.wikipedia.org/wiki/Stellingwarfs>, of http://nds-nl.wikipedia.org/wiki/Stellingwarfs_woordenboek en alle aandere bladzieden vanzels. Wi'j fielseteren Servien, Ni'jluuseger, Grönneger en al die aanderen mit et risseltaot wat d'r now al is en weensken heur nog mennig mooie uurties mit et veerder uutbouwen van dit prachtige initiatief...

In dit nommer springen een peer stokken van de haand van Jan Koops in 't oge. Hi'j gefit in et eerste stokkien wat kritiek op een eerder stok en zet daar mit an tot diskussie. Dat zie'we graeg. Bi'j zien eerste stokkien het de redaktie veur de dudelikhied een kleine toevoeging zet. Bi'j de aandere stokken waachten we graeg de reakties van aanderen eerst even of. Dat gelt liekewel ok wel op zien eerste stok...

De iene vint et wel es wat te hadde gaon, de aander kan et niet hadde genoeg gaon. De iene vint et al gauw te vule, de aander kan et gienertied te vule wezen. Ditkeer dan ok es een dik nommer mit meer as veertig bladzieden. Al mit al is et weer een 'prachtig om te lezen' blad wodden mit een hiele protte mooie bi'jdregen in alderhaande taalen en taelties die hier en daar vaeks ok wat mit et Stellingwarfs hebben. Dank daorveur...

Et vaalt oons hoe langer hoe meer op - niet allieend van de laeste tied - dat Radio Odrie in Oosterwoolde haost niet meer buten de Schrieversronte kan. In haost iedere uitzending van bi'jglieks Huus en Hiem van Odrie kommen Henk en Sietske Bloemhoff wel veur et lulier opdraeven en awwe veural Sietske dan praoten heuren dan daenken we vaeks: maegien, maegien, zoj' eerst niet es een kursus fesoenlik Stellingwarfs praoten volgen? Kiek dan ok mar vlogge bi'j oonze Stelling van disse maand...

Veur now eerst mar weer: een protte wille mit disse An de liende...

Mit een vrundelike groet,
Frank en Piet

Agenda

Op **zondag 13 april** komt Huus en Hiem weer uut de studio van radio Centraal (RWC) in Noordwoolde. Henk de Vries en Paul Hensen ontvangen dan as gaast Bertus Fledderus, kap- per in Else. De rechtstreekse uitzending in saemenwarking mit radio Odrie in Oosterwoolde is van 11 tot 12 ure. Deur de weke wodt et op beide zenders nog es weer uutzunnen. Kiek veur meer regionaal radioni'js op:

<http://www.omroepodrie.nl/>

<http://www.radiocentraal.com/>

Hjir / Farsk

D'r is een ni'j jaorboek (2007) van Farsk uut. Farsk is een Friestaelig literair internet tiedschrift dat om de veertien daegen publisieerd wodt. Sund 1 jannewaori van dit jaor bin de redakties van Hjir (een pepieren literair tiedschrift) en die van Farsk saemengaon. In 2009 willen ze volledig fuseren en kommen tot ien ni'j blad mit een pepieren en internet uutifte.

Omreden d'r in disse Farsk ok een stokkien Stellingwarfs schreven ston vreu'we de redaktie hoe as ze eins mit aandere streekeigen - oan it Frysk besibbe - taelen en dialekten - binnen Frieslaand ommeegaon. We kregen riekelik vlogge bescheid dawwe mit oons Stellingwarfs meer as welkom binnen. Aanders as An de liende het Farsk wel een redaktie die et binnenkommen wark beoördield en besluit as et wark wel of niet plaetst wodt. Kiek mar gauw es op <http://www.farsk.nl> en we bin verschrikkelijk beni'jd wie et ok es veur mekeer krigt om een plakkiën in Farsk te veroveren...

VU Poëziepries...

We kregen bericht dat d'r een inzending in et Stellingwarfs instuurd is veur de VU Poëziepries. Kiek es an, dat is mooi. Zo'k udtregen van et Stellingwarfs is oons aorig meer weerd as - mit alle respekt - een eupen podium bi'j KiekKarst of in et Vlechtwark! Now nog even in de priesen valen, dan is 't hielemaole klaor, mar dat zal niet toevalen in zoe'n lanelike wedstried. Schaem je niet, blief publisieren, veural ok buten et kleine stippien op 'e kaorte dat Stellinwarf hiet.

De jury, bestaonde uut Ad Zuiderent (veurzitter), Henk de Lange, Marcel Möring, Arko Oderwald, Margje Scheepsma, Dick Schram en Rita Vrij, gaot bepaolen wat gedicht et beste is en wie een eervolle vermelding verdienen.

Neffens tredisie is de priesuuttreiking op Twiede Pinksterdag, maendagmiddag 12 meie, tiedens een poëziemanifestaasje in De Rode Hoed (Keizersgracht 102 in Amsterdam, et begint om 14:00 ure). Et gevarieerde pergramme bestaot naost de priesuuttreiking uut een lezing van filosoof Theo de Boer en een optreden van dichteres Joke van Leeuwen, anslutend op et thema van de priesvraoge.

Lukas en De Ovend...

Lukas en De Ovend

In et leste nommer van An de Liende mient iene Lukas dat Pieter Jonker, of eins de Schrieversronte, aorig negatief daelezet wodden moet. Waor gaot et omme?
Et dokumentaosiecentrum van de de Schrieversronte beweert alle boeken (140 stoks) en alle 35 jaorgangen van et tidschrift De Ovend.
En dat zol op gien inkeld aander plak in Stellingwarf gebeuren, neffens Jonker.
Lukas vergeliekt dat mit de Nederlaanse Bank die heur eigen uitgeven baankbiljetten beweert. Niks bizunders dus.

As dit alles van et dokumentaosiecentrum wezen zol, dan was d'r inderdaod reden veur een flinke sneer. Ok op mien boekeplaanke staon alle utgaoven van de Schrieversronte, vaeke mit alle verschillende drokken die uutkommen binnen.
En behalven nommer iene – daor ik alliend een kopieerd exemplaor van in huus hebbe, staot ok De Ovend in volle glorie in de kaaste.
Niks bizunders dus.

Mar et vervelende van Lukas is, dat hi'j (blikber mit zin) vergeet an te geven waor as dat dokumentaosiecentrum nog meer uut bestaot. Jonker het daor nogal wat van opnuumd.
Blikber was dat te vule om over te nemen in An de Liende.
Mar om dan et stok van Pieter Jonker omleeg te haelen op grond van ien onderdiel van et dokumentaosiecentrum dat niet zo bizunder is, dat ropt de vraoge op wat de bedoeling west het van Lukas.
Lao'k mar dudelik maeken waor mien gedaachten naor utgaon. Ik kan dat stok haost niet anders lezen as ongefundeerde kritiek op Jonker en 'zien' Schrieversronte.
En - daor het 'Van de redaktie' geliek an - die meniere van doen weerhoolt mi'j d'r vaeke van om wat veur dit maondblad in te sturen.
Ik maeke disse maond, weer es een uutzundering in de hope wat tegenwicht geven te kunnen.
Wat hewwe an al die polarisaosie, wat kopen wi'j veur et 'demoniseren' van aanderen?
In de poletiek hangt et me de keel al aorig uut, mar et liekt d'r wel op dat An de Liende de Stellingwarver variaant wodt van de Wilders-film tegen de Islam en de Koran; mar dan tegen de Schrieversronte en heur bestuur en (veurige) direktie.
D'r is op et mement da'k dit schrieve ien groot verschil: die film is d'r nog niet....

Jan Koops, Oosterwoolde

-red-: Even veur alle dudelikhied: bedoeld stok in de veurige 'An de liende' was beslist niet van (iene van) de redaktie, mar gewoon een inzunnen stokkien. We vienen et dan ok wel een betien 'kot deur de bocht' dat, omreden een inzunnen wark van iene je niet anstaot om dan zels ok mar niks weer op te sturen. Op zoe'n meniere zol d'r gien kraante weer uitgeven wodden kunnen biwwer bange, want in alle blaeden staot wel wat waoj't niet – altied – mit iens binnen. Disse meniere om de diskussie an te gaon, liekt oons aorig een beter toe...

Bibelvertaelen...

Bibelvertaelen...

De stelling van de maand nuugt, tegere mit et stok over De Stellingwarver Bibel, om een reaktie te geven.

Zels he'k de indrok dat gieniene klaegt over et te hadde gaon van een vertaeling op himzels.

De konsekwensie van die 'te vlogge' vertaeling is liekewel dat die vaeks niet voldoen zal an de eisen die an et vertaelen vaastezitten.

Mar de eerste vraoge die meensken heurzels eins stellen moeten as zi'j an et vertaelen gaon of as zi'j een vertaeling beoordielen willen, is: was is et doel van de vertaeling? Et Nederlaanse Bibelgenootschop het bij de leste vertaeling, de NBV, as uitgangspunt neumen dat et 'brontaelgevulig en doeltaelgericht' wezen zol.

Mit aandere woorden, zi'j wollen perberen niet te veer of te kommen van de oorspronkelijke teksten en toegelieke wel ansprekend wezen veur de meensken van vandaege-de-dag.

Dat het dan tot gevolg dat die NBV hier en daor (te?) populaire tael bruukt en dat theologen, die daor veur deurleerd hebben, op onderdielen laedingen kritiek loslaoten. Pieter Oussoren het mit zien Naardense Bibel haost niet toegeven aan de vraoge naor de doelgroep die de NBV veurstaot. Hi'j blift neffens de geleerden hiel dichte bi'j de oorspronkelijke taelen – een meer letterlike vertaeling dus. En dat het weer konsekwensies veur de leesberhied. Ik daenke dat jongeren minder verlet hebben van die letterlike vertaeling. Zi'j willen begriepelike teksten op pepier.

De keuze om de Stellingwarver Bibel over te zetten uut de NBV het dunkt mi'j twie naodielige gevolgen.

Et eerste is dat et zo now en dan mooier kan, gever Stellingwarfs.

Et mesienegien dot prachtig mooi wark; ik hebbe et een keer zien meugen. Verhipte makkelik veur et vertaelen van een zaekelike brief of een nederlaans verhael dat even ommezet wodden moet. Mar veur et Stellingwarfse idioom wodt et al wat minder makkelik. Hier en daor is et neffens mi'j "vernederlaansd stellingwarfs" wodden.

Et twiede naodiel is dat de NBV nogal es wat inleverd het op de riekdom van de oorspronkelijke tekst (bi'jgelieks et Grieks). Deur now uut die NBV weer te vertaelen naor et Stellingwarfs ligt et geveer om de hoeke da'j an twie keer toe toegeven gaon an de oorspronkelijke tekst. Dat kan zels nog verargerd wodden aj' bi'j et vertaelen uut et nederlaans ok nog es een wat vri'je vertaeling maeken. Dan kan et wezen dat d'r van et oorspronkelijke van die iene tekst niet vule meer over blift.

De stelling - dat een Bibelvertaeling binnen tien jaor klaor wezen moet - is dan ok niet iendudig te beantwoorden.

Aj' as doel hebben een zo geef meugelike vertaeling te maeken van de oorspronkelijke bronteksten, dan is tien jaor aorig krap en veur oons eigen taelgebied vusen te min.

Een peer keer in 't jaor vertael ik es wat bibeelteksten in et Stellingwarfs. Mit wat hulpmateriaol kuj' een aende kommen, maar ik hebbe de oolde taelen niet leerd en heb van huus uut ok gien geef Stellingwarfs mitkregen (mien heit kwam van De Smilde). Dan moet de dikke Bloemhoff d'r vaeke op naosleugen wodden. Mar ok aj' de grondtaelen wel leerd hebben, dan nog hi'j d'r een Hiele put an en maek een mooie Stellingwarver vertaeling van de Bibel.

Mar as et doel is om op zo kot meugelige termien een biebel beschikber te hebben veur datzelve taelgebied, dan kan et niet vlogge genog gaon.

Zels mag ik zo now en dan es veurgaon in een Stellingwarver karkedienst. Daorbi'j maek ik daankber gebruik van de teksten zoas die an now toe beschikber binnen van de Stellingwarver Biebel.

Een enkele keer veraander ik daor een woord an – een woord dat veur mien gevuul en/of neffens de Bloemhoff meer bi'j West heurt as ik in Oost veurgaon moet, of andersomme; of een woord waor ik een synoniem veur bruuk dat beter bi'j mi'jzels of mien veerder taelgebruuk in de dienst past.

Mar aj' tekst veur tekst bi'jlanges moeten vanuut de grondtael, dan komt d'r dus gien aende an.

Dan wodt Biebelvertaelen een heidens karwei! Een gebed zonder aende!

Ik zol daoromme bliede wezen as over een jaor op de kaansels in de Stellingwarven naost de NBV en de Naardense Biebel ok een Stellingwarver Biebel liggen zol, waor uut veurlezen wodden kan.

Dat, Piet en Frank: wanneer daenken jim klaor te wezen en de Stellingwarver Biebel ofleveren te kunnen?

Jan Koops, Oosterwoolde

Regelgeving...

Kleine ondernemers kriegen algedurig meer een hekel an baentiesmannen en managers die de regelgeving bepaolen. As de regels op je ofkommen hej't vaeke te drok en moej' allieid tegengas geven (regelreflex). Grotere ondernemers kun daor speciaolisten veur inhuren.

Veurbeeld: Een visboer brengt al jaoren gebakken vissies naor et bejaordehuus. In et verleden wodde hi'j - zeg mar - vri'jdagsmorgens om 10 ure beld as hi'j mit twaelf ure even 93 waarme vissies brengen kon naor Huze Ooldhied. Die lekkerbakkies wodden dan mit half twaelf in 't vet gooid en om 12 ure kregen de oolden-van-daegen een waarm vissien. Deur de regelgeving van de laeste jaoren moet de visboer now eerst de vissies bakken, in de koeling doen, dan in een speciaole koelauto wegbrengen en daor in Huze Ooldhied in de koeling zetten. Een dag laeter wodt de boel opwaarmd en oonze veuroolden kriegen zoe'n magnetronwaarm vissien mit een slop vellegien op een paantien veurschotteld. Dit hele preces moet dokementeerd wodden waordeur d'r een grote pepierbulte ontstaot. *Gieniene kan bewiezen dat et warkt.*

Et systeem is allieid mar in et leven reupen om te veurkommen dat d'r gieniene anspraokelik steld wodden kan as d'r wat mis gaot. Et lot van procedures, convenaanten, protocollen, en kwaliteitsbeoordelings treft een algedurig groter pat van et bedrieffsleven. Jow zien et ok bi'j de pelisie en bi'j de braandweer. De oflopen jaoren hebben alle kammenetten reupen dat ze minder regels willen mar d'r is niks van op 'e hispel kommen. Ze kriegen dat ok niet klaor omdat baentiesmannen en managers tevule macht hebben. As d'r weer 's een maatschoppelik incident is, moe'n d'r weer meer regels kommen om de verantwoording te ontlopen. Politici moe'n heur es ofvraogen as ze de perblemen niet groter maeken in plak van dat ze die oplossen.

Walgvogel

Wussen jim dat...

- De kapper uut Else, Bertus Fledderus op zundagmorgen 13 april te gaast zal wezen in et radio pergramme Huus en Hiem.
- Halverwege dit radiopergramme zal Piet Bult uut Ni'jebekoop zoas gewoonlik weer een toepasselik gedicht veurdregen.
- Stellingwerfs Eigen op 30 juli ok weer op de Berkoper mark staon zal.
- Et elektriske blad 'An de Liende' jow gratis toestuurd wodt. Aj' kunde hebben die dit ok lezen willen dan kuj' heur e-mail adres deurgeven an:
info@stellingwerfs-eigen.nl
- D'r de laeste tied nogal wat vuurgeveerlike meensken rondlopen. Legaole jaegers holen in et veld vaeke de vinger recht bi'j de trekker, mar een stokmennig illegaole vuurwaopenbezitters schieten d'r zo mar wat op los mit rere gevolgen.
- Geert Wilders een knaop is in et maeken van een film waor as oorlog achterweg kommen kan. Een protte meensken bin now al bange dat hi'j disse film vertonen zal. De waopenindustrie kan him zo staorigiesan wel inhuren as hetzekweker.
- Jan Pronk op zien leeftied nog gien krimp gefit. Hi'j zet de Parti'j van de Arbeid alderdeegst in Europa opni'j op de kaorte.
- Laestdaegs weer es een Nederlaanse vrachtwagensjefeur tegen de laampe leup mit et versjouwen van 2,4 ton drugs mit een straotweerde van 5 miljoen euro. Hi'j zit now in Frankriek in de gevangenis. De heufddaoders blieden zels meerstentieds buten schot. En de gebruikers lopen mit zieke koppen in de ronte.
- Een miljoen Nederlaanders grote muute hebben om de gasrekening te betaelen. En ni'je kleren kopen en gezond eten is d'r ok niet bi'j. Vekaansie en een mooie auto kunnen ze ok wel vergeten. Heur kiender kommen somstieden mit de lege maege op schoele.
- In de kraante staot dat et zo goed gaot mit oonze ekonomie. Veur wie? Veur die groep die heur nargens veur schaemd. Een betien eerliker delen, daor hebben ze gien belang bi'j. Ikke, ikke ikke en de rest kan...

Henk de Vries

Anansi (8)

Wieshiedsaobel veur kiender van 8 tot 80...

Een half dörp veur twee kiepen

Hiel lange leden wol Meester Superspin Anansi de Gouverneur van zien laand es verrassen mit et geven van een half dörp.

"As jow mi'j twee kiepen geven, kom ik weeromme en kriegen jow van mi'j een half dörp," zee hi'j.

"Dat wi'k wel es zien," lachte de Gouverneur.

"Is dat alles waj' vanneuden hebben? Twee kiepen?"

"Now nee..." twiefelde Anansi.

Daor hej' et al, docht de Gouverneur.

"Doen jow d'r mar iene van jow jassen bi'j, en eh... iene van jow gleufhoeden, en eh... iene van jow saobels en iene van eh..."

"Mien medallies?" vreug de Gouverneur spottende.

"Krek," zee Anansi, "iene van jow medallies en iene van jow boten. Dat is alles."

De Gouverneur vun dat et mitvul en de aanderemorgens peddelde Anansi vot in een kleine roeiboot die ze in Suriname een korjaal numen. De zonne scheen, de revier was spiegelglad en langs beide walkaanten luusterden grune bomen naor een zingende spinne, die twee kiepen in zien botien hadde:

"Pagaai, doe je wark

Anansi is niet stark

Anansi is een slimme spin

Alleman die trapt d'r in

Waorin

Daorin

Anansi krigt zien zin."

Tegen twee ure hadde hi'j d'r genoeg van. De zonne was hieter en hieter wodden en hi'j hadde lamme aarms kregen van et roeien. Ik moet me mar es argens nugen laoten, docht Anansi, hier moet argens een dörp liggen. Hi'j begon extra hadde te zingen en trok op die maniere de aandacht van de dörpsbewoners.

"De Gouverneur! De Gouverneur!" reupen ze enthousiast.

"Kommen jow bi'j oons op vesite?"

"Gien tied!" raosde Anansi over et waeter.

De meensken sprongen in heur korjalen en pagaaiden naor him toe.

"Welkom, Gouverneur! Komme asjeblief an wal. Jow bin zo lange niet bi'j oons op bezuuk west."

"Zien jim niet dat ik de Gouverneur niet bin," mopperde Anansi. "Ik bin zien adjudaant en ik moet disse kiepen naor een vrund van him brengen. Die woont wiederop en zien zeune is ziek en hi'j kan allieud mar beter wodden as hi'j kiepesoep et."

Mar de dorpsbewoners hullen an en bi'j slot van zaeke leut Anansi him overhaelen. "Is d'r iene die veur de kiepen van de Gouverneur zorgen kan?" Netuurlik wol iederiene wel veur ze zorgen.

"Mar dit bin hiele biezundere kiepen," stokte Anansi uut. "Ze slaopen alliend mar bi'j gaanzen."

Gien perbleem! De kiepen bi'j de gaanzen; eten, drinken, een daansfeest, een eigen hutte veur Anansi! Doe et feest zien hoogtepunt beriekte en iederiene op de daansvloer was, sleup Anansi naor et gaanzehokke, greep de twie kiepen en dri'jde ze de nekke omme. Weeromme op et feest zee hi'j dat hi'j laanterig wodde en slaopen gong. Hi'j wol de aanderemorgens op 'e tied votgaon.

Om zes ure ston Anansi al bi'j zien boot en reup:

"Wie haelt mien kiepen veur me op?" Iederiene schrok him dood doe een joongien mit twie dooie kiepen an zetten kwam. Anansi dee krek as hi'j flauwvul.

"Ik bin verleuren!" reup hi'j dramatisch.

"D'r is nog niks verleuren," zee iene, "we kun jow twie aandere kiepen geven." Anansi begon te raozen en te tieren: "Ik wil mien eigen kiepen, de kiepen van de Gouverneur. Hoe kun jim mi'j twie van jim kiepen aanbieden... As et now nog gaanzen weren!"

Gaanzen? Wol Anansi liever twie gaanzen? Mar netuurlik kon hi'j twie van heur gaanzen kriegen. Zo vertrok de slimme spinne mit twie gaanzen in zien korjaal en weer klonk zien lied:

"Pagaai, doe je wark

Anansi is niet stark

Anansi is een slimme spin

Alleman die trapt d'r in

Waorin

Daorin

Anansi krigt zien zin."

In de middag beriekte hi'j een aander dörp en weer leut Anansi him smeken om an wal te kommen.

"Aj'm niet goed veur mien gaanzen zorgen kunnen, blief ik niet. Et bin hiele biezundere gaanzen," legde hi'j uut, "ze bin van de Gouverneur en ze slaopen alliend bi'j varkens." En wat brochten ze him de aanderemorgens? Twie dooie gaanzen! Anansi wus hoegaemd van niks, Anansi vul flauw, Anansi raosde en tierde tot... hi'j twie varkens mitkreeg. Doe vertrok hi'j.

In et dörp dat hi'j laeter die middag andee, eiste hi'j dat de varkens van de Gouverneur bi'j de koenen onderbrocht wodden mossen. Doe dat gebeurde was, wol hi'j wel feestvieren, eten, drinken en daansen. Tegen twaelf ure wol hi'j nog even naor zien varkens te kieken; nee, gieniene hoefde mit him mit. Doe hi'j weerommekwam, zee Anansi dat ze et goed maekten en dat hi'j now slaopen gong want hi'j mos weer vroeg in de bienen. Ze maekten et hielemaole niet goed, die beide varkens. Anansi hadde ze doodmaekt! Zo kon hi'j de aanderemorgens weer zien tenielstok opvoeren dat hi'j nog zo zegd hadde, dat... dat de Gouverneur niet alliend him mar et hiele dörp straffen zol... dat die varkens vannaacht om twaelf ure nog keerngezond weren... dat et heur schuld was: hi'j hadde deurveren wild, zij mossen zo neudig feestvieren.

"Jow kun twie aandere varkens kriegen!"

"Wätte, twie aandere varkens. As et now nog een koe was!" En zo veerde Anansi vot mit de vetste koe van et dörp. Mar dat vul tegen... Mit dat dikke beest in zien botien kwam Anansi amper veuruut, hoe hi'j ok pagaaide en pagaaide... En wat was dat? D'r kwam waeter in zien korjaal! Vlogge peddelde Anansi naor de wal.

"D'r uut!" raosde hi'j tegen de koe die et bos in vlochtte.

"Donkedam!" vluukte Anansi. "Stomme koe! Mar wat moe'k now doen?"

Wiels hi'j somber veur him uut steerde, vongen zien oren et gegoel van een begrafenisstoeet op. Anansi kreup achter een boom en waachtte tot de begraffenis veurbij was. Doe alleman vot was, leup hi'j hadde naor de groeve en greuf de kiste op, waor hi'j een kienderliekien in antrof. Dood is dood, docht Anansi, mar ik moet veerder.

Et wodde al haost donker doe Anansi mit et zieke zeuntien van de Gouverneur et volgende dörp beriekte. Dat zee hi'j, ja, dat de Gouverneur him opdreugen hadde om zien zieke zeuntien naor de dokter veerderop te brengen. Omreden et al duuster begon te wodden, wol hi'j wel in dit dörp overnaachten, as zi'j him en et zieke kiend een rustige hutte gavven.

Et was doodstille in et dörp, iederiene leup op zien ti'jen en perbeerde niet te hoesten of te kochelen. Fluusterende vreug de vrouw van et Dörpsheufd as et kleintien van de Gouverneur niet een betien bananenmaelbrij lustte.

"We kun et perberen," zee Anansi. "Breng mar een grote koeme, dan za'k him happien veur happien voeren." Wat was iederiene bliede doe Anansi even laeter een lege koeme buten zette.

"Et smaekte him best," zee Anansi en hi'j leug niet iens; et hadde him smaekt!

Een uurtien naotied kwam de vrouw van et Dörpsheufd mit een bod tajersoep andraeven. Dat at Anansi ok smaekelik op, mar onderwiels zag hi'j wel zien kaans. Ie hebben jommes eetbere èn giftige tajers, krek zoas bi'j paddestoelen. Dus raosde Anansi even laeter dat et zeuntien van de Gouverneur wegraek was en dat et deur de soep kwam.

"Mar hi'j was toch al ziek..." perbeerde et Dörpsheufd nog.

Anansi beet zo hadde op zien onderlippe dat die opzwul.

"Dan was mien lippe grif ok ziek? Hoe daenken jow da'k an disse dikke lippe komme? Dat is gebeurd doe 'k pruufde of de soep niet te hiete veur et kiend was." Now begon et Dörpsheufd Anansi te smeken:

"Wat moe'we doen? Wat zal de Gouverneur doen as hi'j heurt dat zien zeuntien in oons dörp votraekt is. Help oons, Anansi, zegge oons wawwe doen moeten!"

Anansi dee krek as hi'j naodocht: "Et is jim schuld... Jim zullen et kiend begreven moeten." Netuurlik zollen ze dat doen.

"En dan... dan zuj'm de Gouverneur wat anbieten moeten."

"Hi'j kan kriegen wat hi'j hebben wil," reup et Dörpsheufd.

"Et halve dörp as hi'j wil!"

Anansi fronste zien winkbrauwen:

"Wat zeggen jow daore? Weerhaelen jow dat nog es."

"Oons halve dörp kan hi'j kriegen," weerhaelde et Dörpsheufd.

"Zol hi'j dat annemen?"

"We kun et perberen," zee Anansi, "ik zal et opschrijven, dan kun jim de haand d'r onder zetten." Zo gong Anansi weer vot, mit in zien buse een pepier waor alle dörpsbewoners heur haandtekening opzet hadden.

"Oons halve dörp geven wi'j hierbi'j an de Gouverneur" ston op et pepier.

En nog ienkeer klonk zien lied op de revier:

"Pagaai, doe je wark

Anansi is niet stark

Anansi is een slimme spin

Alleman die trapt d'r in

Waorin

Daorin

Anansi krigt altied zien zin."

"Zo, bi'j' weeromme, Anansi. Waor is dat halve dörp van je?" Mit disse woorden ontvong de Gouverneur Anansi.

"Wat dochten jow? Da'k et in mien buse stopt hebbe?" zee Anansi op vri'jpostige toon.

"Zeggen jow mi'j eerst mar es hoe jow mi'j daenken te belonen."

"Belonen, waarveur?"

"Hierveur!" En Anansi gaf et pepier mit et halve dörp an de Gouverneur.

De Gouverneur docht hiel vlogge nao. Hi'j was bliede mit et halve dörp, mar hi'j wodde ok een betien bange: Waor moet dat henne as alle spinnen halve dörpen veroveren gaon en... ze niet an mi'j geven? "Een bessem!" besliste de Gouverneur.

"Ik belone je mit een bessem!" Doe Anansi dat heurde, leup hi'j hadde vot. Hi'j vertrouwde et zaekien niet. En daaromme gaon spinnen d'r nog altied hadde vandeur, aj' mit een bessem ankommen zetten.

Aander keer in de riegel Anansi: *Anansi lest de gedaachten van de hemelgod*

Wippen...

Laestdaegs hawwe op een fesien wat ofwi'jd praot over fielemikken, besleiferen en zoks, en wodde een waegenloops vrommes (die niet op dit fesien was) een 'wipkiepe' nuumd. Over dat wippen wodde nog al een poze deur aemeld (vanzels). Daor kwam doe ok de 'heewip' ter spraoke.

Et Stellingwarfs Woordeboek wodde d'r bi'j sleept en we keken bi'j et lemma 'heewip'. Wat oons ok drekt opvul was 'heewippe' zie: heewip mar dan bi'j 'heewippen' zie: hiewippen..! We mossen vanzels ok even bi'j 'hiewippen' kieken en daor krek boven ston 'hiewip' zie heewip. Awe et goed begepen hebben dan moe'we neffens de Dikke Bloemhoff dan ok hiewippen op een heewip..!

pb

Kienderopvang...

Kienderopvang

Kiender van oolden die warken (moeten), om wat reden dan ok, moe'n opvongen wodden. Dit kan vandaege-de-dag deur bemiddeling van overbliefmoekes, subsidieerde kienderopvang of ze kun oma en/of opa as huders utkiezen om daor te broggieseten. Daor is wat veur te zeggen vanzels veural as die grootoolden in de buurt van de schoele wonen. Op et eerste plak hebben de grootoolden heur kleinkiender even veur heurzels en kun ze ze de hemel in knuffelen en tot in de stobbe verwennen. In wezen nemen de grootoolden et wark over van de overbliefmoeke en van de perffessionele opvang. Zoe'n instelling wodt subsidieerd en deurd dat de grootoolden dit op heur nemen kun ze veur de inspanning een vergoeding kriegen. Die vergoeding wodt regeld deur een gaastoolderburo waor as de grootoolden inschreven wodden veur heur kleinkiend. Mar daor bi'j' nog niet klaor mit want now komt et! Een peer gladdekkers hebben bedocht dat dit zomar niet kan en opa en oma moe'n voldoen an kwaliteitsnormen aanders kriegen ze gien subsidie. Dit is regeld in de ni'je regeling veur de kwaliteit van de kienderopvang. Wéeer een konvenant d'r bi'j. Ie zollen d'r mal van wodden!

Ze moe'n opiens an alderhaande veurweerden voldoen om heur kleinkiend te begeleiden mit broggieseten. Ze moe'n antonen kunnen dat de pochel nog in odder is en dat ze in de bovenkaemer de boel nog goed veur et benul hebben. Ze moe'n pedagogische kennis hebben en goed kommeniseren kunnen en ze moe'n ok wat weten over EHBO. D'r komt een peer keer in 't jaor zoe'n gladdekker konterleren of opa en oma de verbaanddeuze wel op et goeie plak staon hebben, ze et ABN wel beheersen en wel verantwoord speulgoed an zoe'n kiend anbieten kunnen. Ien keer jaors wodt d'r toetst as d'r in et huus van opa en oma dingen binnen die de gezondheid van et kleinkiend schae toebrengen kunnen. Ze kieken in de koelkaaste as oma die wel goed hemmeld het en as opa wel rubbertegels onder de toolter legd het zodat et maegien of joongien heur of zien nekke niet kan breken as et al te mal gaot.

Meensken die al een generaosie grootbrocht hebben en zels deur schae en schaande wies wodden binnen deur hoe as et niet moet, wodden deur een konvenant van die peer gladdekkers dwongen om een kursus te volgen. Et zol me gien ni'jdoen dat neffens de warkwieze van die gladdekkers, as et d'r op ankomt en d'r wat verkeerd gaon zol, d'r gieniene de schuld krigt en ze heur verschoelen aachter weer zoe'n systeem. Mar as opa en oma in die warkwieze mitgaon dan kan d'r, as d'r al es wat misgaon zol, mit de vinger naowezen wodden deur die gladdekkers. Aj' de kiender bi'j wildvremden brengen is d'r wat veur te zeggen, dat d'r wat regeld is veur geraansie en verzekering. As toekomstige opa hude ik me veur zokke konvenanten en de kiender kun de kleinkiender brengen wanneer ze willen en ze kun nog geld op de koop toe kriegen.

Frank de Vries

Bolding vertelt (4)...

Goj, beste meinsen.

Geertien en ikke bint tegen tleste van veurige moand een paar dagen op tjak ewest. Twas de eerste keer in een lange tied daw er mit goed fesoen utkunnen. Barre, wat een winter hew ehad. Ongeleugen woar hew wel een moal of tiene ofsproaken en plannen mutten ofbloazen um dat et niet vertrouwd was um bi j de weg te wein, snijstormen, de iene noa de aandere. Oeze kiender woont mar een klein uurtien rieden van oens vandoan, mar op vesite goan kwamp vake niks van. De vrouwe hak bliede maakt mit een paar koarties veur Andre Rieu, die in Toronto speulen zul, disse keer mit die mooie Lipizaner peerties, sneu, mar we kunden er niet uut. Twas um 'cabinfever' van te kriegen. Dat is een ziekte diej oploopt aj te lange op iene plaatse op e sleuten zit; ie worden dan wat raar in theufd. Vrugger hadden de pioniers doar vake last van.

Mar goed, de eerste meert thuis ekomen en mit iene ziene dat oeze kompjoeter brieven busse aordig vol zat. Een zwoager van oens liekt wel een moppen grossier zo veule waren er weer deur hum deur estuurd. De miesten kunden best onder de karstbome verteld worden, mar een paar waren wat an de schieve kaante, minder geschikt veur vrouwluu en kleine kiender, die mik ik er vake mar gelieke uut.

An de Liende was ook weer mooi op tied. Die gungk wel rustig lezzen as et wievien heur soap op de tillevisie mus zien. Mar wat was dat now mien stukkien stund er helemoale niet in, dat was een dag of tiene terugge al deur estuurd. Tzat mi j goed dwars en ik gung mitiene die luu uut Stellingwarf vroagen woarumme niet.

Geertien kwam net een koppien koffie brengen mit een punte appeltoarte, de leste van een verjoardagfeesien. De vrouwe is kompjoeter bliend, mat wel altied barre nijsgierig wat how binnenkriegt. Ik hebbe heur mar wat goeje moppen loaten zien en ze schudde al gauw van tlachen. Now veur mi j was de geine der wat of, en ik zat mar wat mit te gniesen. Toen ik heur vreug of Desperate Housewives nog niet an was, hak riek weer veur mi j zulf.

Mien bloeddruk was weer wat ezakt en een fesoenlik berichien hek weggestuurd. Now die mannechies van de redaksie sloapt geleuf ik mit de kompjoeter op de boek, zo rap hak antwoord. tWas wel een beetien stikkelig: Of meneer Bolding een verkeerd brillegien op har, oen stukkien stiet er best wel in, kiekt mar op bladziede 12. Die opmarking van brillegien kunk wel verdragen, mar dat 'meneer' zat goed verkeerd. Thuus worde allent een vrumde mit meneer an e spreuken en iene die aj op een ofstaand hollen wollen.

Stukkien stund er now wel in, mar how hek et dan had? Onder ant scharmpien zag ik An de liende twij moal, de eerste was van 1-02-007 en de aandere 1-03-2008, verkeerde Liende!! Kompjoeters giet mi j net zo as autos, kan der best in rieden, mar vroeg niet hoe as tzaakien in mekare zit.

Mien inleidig is disse moal een beechien an de lange kaante, mar wat wi j, woar tharte vol van is lup de penne van oaver.

Um nog weer op dat 'meneer' terugge te komen, mien volgende stukkien giet ook oaver zoon kereltien.

Veerde verhoaltien: **Meneer zal wel geliek hebben.**

Mien moe was drok mit de wasse in de weer, op maandag har ze weinig tied veur wat aandere en ze was altied bliede dat goed dreugde en saovonds striekgoed ophemelt was. Va har ook een dik karwei: de gruppe zat hardstikke vol. De dikke Belg har hi j net anespant en mit een bak vol stront gungen ze achteruut tlaand in.

Ikke speule wat, mien breur har nijje boekies van de buurjongen e lient, doar hak al een poosien in eneusd, plaaties kieken, mar leizen kwamp nog niet van. Wat Freins en zien knechien, Joapik, ant doen waren huld ik ook in de gaten. Der was net een nij peertien, een nuver vossien die nog wel oardig gruun was en Joapik har altied meuite mit de zele andoen. Freins har al tegen mien va ezegt dat et een golden of een iezeren was, veur een prikkien ekoft, mar niet arg geschikt veur et boerenwark. Peertien kun wel gloepens mooi draven en Joapik vund dat ze der mit tugen mussen.

Op iens worde ikke op eschrikt deur gebook op de veurdeure. Wie kun dat now wezzen? Hoast iederiene kwam deur de ziedeure van de pompenstroate in huus. As ze gien iene zagen reupen ze wel van volk. Mien moe was niet in de keuken en toen ik de veurdeure lus dee stund er een jong kerel, lange zwarte leren jasse an, zwarte leerzen die oe toe glimden en ook nog een zwarte aktetasse onder de arm. Op zien Hollands vreug hi j of Bolding hier woonde en hij wou met de baas praten. Now mien va was er niet mar moe wel. Die hek dan mar gauw ophaalt.

tMannechien zei dat hij over de lijsten wou praten, 'die uw man heeft ingevuld, we denken dat ze niet goed kloppen.' Ze hef hum in de keuken een stoel ewezen en gelieke een bakkien koffie veur e zet. Moe gung hum uutleggen dat Klaas ant uutmesten was, en wel een poosien weg kun blieden. Dat was veur meneertien gien bezwaor, as mevrouw mischien uitleg kon geven? Now, doar wol moe beslist niet van weten, dat waren zaken veur de boas. Ze zul tjonchien wel eem noar zien va sturen, zo varre was hi j ook niet weg.

Ikke har al rap de klompen an en tlaand in. Va was helemoale niet bliede mit mien bosschop, foeterde al dat zoon kerel niet better wet dan op maandag te komen sneuien. Thuus har het meneertien de hele keukentoafel al vol mit papieren uut e streid, de liesten die mien va har in e vult oaver de varkens, keuchies, koen en kalver en zuks. Der was veule mit rood aan e streept, net as de schoelschriften van mien breur Knelis, die har der et leste joar niet veule van e maakt.

Mien moe wol va in zien smerige goed niet in de keuken hebben, stunk joa een ure in de wiend. De hele handel mus op de pompestroate mar uut ezucht worden. Ze har e zegd dak mar in huus mus blieden, de mamnnen heurde ik wel proten, eerst kunk ze niet zo goed verstaan, mar noa een poosien gung et wat harder. Mien va zei nog wel 'Meneer zal wel geliek hebben', mar ze waren geleuf ik niet arg iens mit menare. Mannechien wol weten woar een paar biggen ebleven waren en va zei dat de olde motte wat ziek ewest was en een koppel dood e drukt harre en mit de kalver, die waren an de dunne ewest en een bollegien har et niet e maakt. Kereltien proate oaver regels en verordeningen en een bulte zaken woar ak niks van begrepen hebbe.

Noa een poosien is de visite weer op e stapt, mar mien va kreeg de bosschop nog wel mit dat de volgende keer zullen ze zulf de tellerije wel ies doen, kun wel wezzen dat zien boas mit kwaamp.

Mien moe was aordig van streek, as der mar gien drokte van kwam, va dacht dat et nog wel mit zul vallen. Donderdags daor op is hi j nog naor de markt in Moppel e west, niet om wat te verkopen of pries te halen, mar um van aandere boeren te heuren of die ook kontrole had harren. Now der waren er verscheiden e west mit zulfde ongemak, ze mussen allemoale niks van die zwart jassen, pottiekiekers, hebben. Ie muggen dit niet en dat niet, ien varkentien per joar slachten was mar zunig en de familie worde mar groter, stadsvolk har weinig te etten en de boerenkunde worde veule meer op e zocht. Bi j oens was ook al net zo, mien oldste zuster Klaazien har al weer 3 kiender, dus der kwamp wel wat kieken, moe gung er geregeld mit volle kabiezen noar toe. Mien andere zuster was wel etrouwd, mar vake bi j oens oaver de vloere en een beetien extra slachterije kwamp goed uut.

Varder hek ook nog goed nijs, een paar meinsen van de older komissie uut schoeltien in de Oosterboer was een aovend komen proten en ik zulle ankomend meitied veur teerste noar schoele!! Ik kunne hoast niet zo lange wachten. Ie heurt er de volgende moal wel meer van.

*Goed gaan allemoale,
van Geertien en Henke*

Vanellen...

Karst bruukte in zien kollum in de LC (25/3/2008) de tekst: "Een betien sneu 'vanelden' we de overbleven spullegies weer bi'jmekeer en ..."

Et gaot d'r now even niet omme dat et 'bi'jmekeer' eins twie woorden west hadden moeten, mar dat 'vanelden', waor zol hi'j dat weg hebben? Gelokkig hadde hi'j et zels al markeerd drokken laoten want in et Stellingwarfs kowwe et zo niet terechte kriegen. In et Fries kennen we zoks wel, et komt dan van 'fandelje' (inzamelen, ophalen).

Wi'j bruken et 'gadderen' wel es veur meer as alliend et gadderen van centen, waor et neffens oons Woordeboek eins veur bedoeld is; et Stellingwarfse 'ophaelen' - zo achter et Friese staot - kan dit geval hielemaole niet.

Woorden waor -faan- in veurkommen kennen we eins ok niet anders as wat dat mit laanterfaanten te maeken het. Woorden waor -vaan- in veurkomt kennen we al liekemin of et moet al wat wezen as een karrevaan of een vaan as een driekaantig vlaggien. Zol Karst hier op zien eigen meniere mit angeven willen dat hi'j et Stellingwarfs al wat verleerd is en al wat naor et Fries opschoeft?

Lao'we zo now en dan es een stokkien uut de vertaelde biebelteksten deur et brillegien van een leek bekieken; hoe zuwwe trouwens ok aandere. De glaezen in dat brillegien bin seins helder, ok wel es wat smerig en ok wel es dikke besleugen, haost tot matglas wodden...

-.-.-

Muulike kwessie uut Numeri 36: **Arfelik bezit en huwlik**

01 De familie-ooldsten van et geslacht dat ofstamde van Gilead, de zeune van Machir, de zeune van Manasse, iene van de geslachten die van Jozef ofstamden, kwammen naor Mozes toe en legden him en de leiders en familie-ooldsten van de Israëlieten dit veur:

02 "De Heer het jim opdreugen, heer, om et laand deur lotting onder de Israëlieten te verpatten en om dat wat oonze stamgenoot Selofchad toekwam, an zien dochters te geven.

03 Mar stel now dat zi'j trouwen mit een Israëliet uut een aandere stamme, dan zol heur eigendom ontneumen wodden van et bezit van oonze veuroolden en toevoegd wodden an et bezit van de stamme waor zi'j dan toe heuren zollen; et zol ofneumen wodden van dat wat oons deur lotting toewezen is.

04 En as de Israëlieten dan een jubeljaor vieren, zol heur bezit veurgoed toevoegd wodden an et bezit van de stamme waor zi'j dan toe heuren zollen en van et bezit van oonze eigen stamme ontneumen wodden."

05 Op bevel van de Heer dee Mozes doe disse uitspraoke. "De naokommelingen van Jozef hebben geliek," zee hi'j tegen de Israëlieten.

06 "De Heer het vanwegens Selofchad zien dochters dit bepaold: zi'j meugen trouwen mit wie ze willen, as et mar iene uut een geslacht van heur eigen stamme is.

07 Want arfelik bezit van de Israëlieten mag niet van de iene stamme overgaon op de aandere; iedere Israëliet moet d'r veur zorgen dat arfelik bezit binnen de eigen stamme blift.

08 Daoromme moet ieder maegien dat in iene van de stammen van Israël bezit krigt, trouwen mit iene uut een geslacht van heur eigen stamme. Zo kan iedere Israëliet arven wat zien veuroolden toewezen is.

09 Arfelik bezit mag niet van de iene stamme op de aandere overgaon; iedere Israëliet moet d'r veur zorgen dat arfelik bezit binnen de eigen stamme blift."

10 De dochters van Selofchad deden wat de Heer Mozes opdreugen hadde:

11 Machla, Tirsa, Chogla, Milka en Noa trouwden mit zeunen van heur omkes,

12 manluden uut geslachten die ofstamden van Manasse, de zeune van Jozef. Zo bleef heur bezit binnen de stamme waor et geslacht van heur vader toe heurde.

Ik geleuf et, ikke niet...

f&p

Ik geleuf et...

Dat 'zuuk de verschillen' tussen de Biebelboeken 2 Samuël en 1 Kronieken is een aorig veurbield van de vraoge hoe en deur wie de Biebel eins schreven is.

Now is et veurbield uut de veurige An de Liende nog niet zo opmarkelik. Iederiene verget ommes wel es een naeme of raekt es in de tieze bi'j et ontholen van een tal naemen.

Mar d'r bin ok veurbielden van verschillen die dieper gaon.

Awwe vergelieken gaon tussen 2 Samuël 24:1 en 1 Kronieken 21: 1 dan is dus de vraoge: wie het now anzet tot die volkstelling? Satan of God. Of moewe uut dit veurbield vernemen dat et ien en dezelde is die de iene keer Satan en de aandere keer God is?

Of hebben de schrievers verschillende belangen dat de iene de telling veur rekening van God kommen lat en de aander veur rekening van Satan?

Ie zollen zeggen: aj' et iene geleuven, dan kuj' et aandere niet geleuven !

Geleuf ie et?

Jan Koops, Oosterwoolde

-red-: Veur meensken die bedoelde teksten niet zo gauw even veur de geest kriegien:

NL. 2 Samuel 24:1 Opnieuw ontstak de HEER in toorn tegen Israël. Hij zette David tegen het volk op met de woorden: 'Ga in Israël en Juda een volkstelling houden.'

ST. 2 Samuel 24:1 En weer ontsteuk de Heer in argernis tegen Israël. Hi'j zette David tegen et volk op mit de woorden: "Gao in Israël en Juda een volkstelling holen."

NL. 1 Kronieken 1:1 Satan keerde zich tegen Israël en zette David ertoe aan in Israël een volkstelling te houden.

ST. 1 Kronieken 1:1 Saotan keerde him tegen Israël en zette David d'r toe an om in Israël een volkstelling te holen.

Ra, ra, reer...

lestaovens zie: laestaovens

lestdaegs zie: laestdaegs

lestmorgens zie: laestmorgens

lesttieds zie: laesttieds

mar dan opiens:

lestweeks

is wel gewoon goed...

De Johannes Passion...

Et is al weer een peer jaor leden da'k bi'j Oene zien wegraeken (in 2002) een gedicht maekt hadde over zien levensloop. Dat ha'k doe ok bi'j et belangriekste tiedschrift van et belangriekste instituut veur de Stellingwarfse tael anbeuden, mar zonder d'r naor te kieken mos dat toch mar niet; ze vreugen wel even iene anders veur een In Memoriam. Ok goed vanzels. Zoe'n jaor naotied beud ik datzelde belangrieke instituut een roege vertaeling in 't Stellingwarfs an van de Johannes Passion. Now, dat mos mar niet; ze vreugen daor wel even iene anders veur. Ok goed vanzels. Pieter J. was trouwens wel slim ni'jsgierig naor et verschil mit die aander (zee hi'j temeensen). Ik hebbe daor doe - vanzels – gienertied weer wat op heurd.

Veur de uitvoering in de veurige maond kwam d'r een verbeterde vertaeling uut van die Johannes Passie, van dezelde vertaeler as eerst. Et leek mi'j slim ni'jsgierig om disse laeste verbeterde uitvoering es naost de veurige - en veural ok naost mien eigen - te leggen om te kieken hoe zoks uutpakt en hoe aanderen zoks doen, zo'k vertaelen. De Johannes Passion is in 2004 veur et belangriekste instituut vertaald deur Boele Land (1927) uut Jelsum, oold-lerer Duuts en oold-Ni'jberkoper en - neffens een bericht in de kraante doedertied - mithulpen deur de rasechte Stellingwarvers Henk Bloemhoff en Johan Veenstra. Dit jaor (2008) het Land verbeterings maekt veur de ni'je uutgifte van de Stellingwarfse tekst. De beste man mag dan hiel aorig dammen kunnen, zien vertaeling van de Jehannes Passie bin 'k et niet altied hielemaole mit iens. Dat Bloemhoff en Veenstra heur naeme d'r an verbunnen hebben kan 'k me al hielemaole niet goed veurstellen. Et zal vanwegens et 'gezag' alliend in naeme west wezen. Een beschouwing...

Boele Land bruukt 'Here' mar dat woord komt in de Ni'je Biebelvertaeling (NBV, 2004) niet veur, alliend 'Heer'. Et Stellingwarfs Woordeboek gefst as veurkeur ok 'Heer' en zegt van 'here': uitroep van verbazing. Ik hadde et dan ok liever zien as Land et gebrukelike 'Heer' bruukt hadde in plak van 'Here'. In de veurige versie (2004) wodde de naeme 'Jezus' bruukt, in de ni'jste (2008) 'Jiezus'. Oons Woordeboek zegt bi'j 'Jezus' zie 'Jiezus'. Hoe de woordeboekemaeker daor bi'j kommen is, is mi'j trouwens een raodsel. Bi'j wat naovraoge hier en daor - liekewel in Oost- as Westaende - wus gieniene waaromme 'Jiezus' in et woordeboek ston; alleman kende alliend 'Jezus' in 't Stellingwarfs en zo komt et mi'j ok et gewoonste over. O ja, d'r was iene die zee dat hi'j wel es 'Jiezus' zee as hi'j him mit bi'jglieks een haemer op 'e doeme sleug: Jiezus... wat dot dat zeer!

Et 'rechter oor' uut de eerste vertaeling is veraanderd in 'rechteroor'. Een goeie verbetering neffens mi'j want et is ok 'rechterdolle', 'rechterhaand', 'rechterhoze', 'rechterkaante', 'rechterleide' en gao zo mar deur. Van 'Joden' het Land 'joden' maekt, beginnende mit een kleine letter. Een goeie verbetering van nao et laeste Grune Boekien (2005), mar waaromme dan bi'jglieks 'Farizeeërs' ok niet beginnen mit een kleine letter, zo et ok heurt? 'Steeds' is gelokkig veraanderd in 'de hieltied'.

Inderdaod bin d'r wel meer Stellingwarvers die dat 'steeds' nog al gauw es bruken. Hoewel et neffens et Woordeboek ok wel mag is et gien gezicht vanzels. Op dezelde bladziede is 'gezichte' veraanderd in 'gezicht', en dat staot inderdaod een stok beter. Ok op dezelde bladziede is 'mattelaors' veraanderd in 'mattelaoren'. Een goeie verbetering want et is ok: pilaor / pilaoren en exemplaor / exemplaoren. Dat d'r op dezelde bladziede ok nog een komma in de tekst toevoegd is komt de leesberhied allieënd mar te goede. Item 13 en 20 bin liekewel in et origineel as - dus - in de vertaeling hielemaole anders wodden as in de eerste uutgifte.

De veraandering van 'klaacht' naor 'klacht' is ok goed bedocht, krek as et 'genog' naor 'genoeg'. Et 'Pilatus zee tegen heuren...' dat in 'Pilatus zee tegen heur...' moet in de eerste versie wel haost een gewone tikfout west hebben. De twie woorden van 'vrij laoten' bin veraanderd in et iene woord 'vrijlaoten', en dat is vanzels ok een goeie verbetering want et is ok 'vrijkommen', 'vrijkopen', 'vrijlotten' en gao zo mar deur. In de eerste versie reup Jezus an et kruus "Ik heb döst" en dat is now verbeterd in "Ik heb dust". Gelokkig is 'macht' verbeterd in 'macht' krek as 'of' naor 'as'.

Mit de naeme 'Nikodemus' was de vertaeler in de eerste versie de kluts al even goed kwiet want hi'j maekte daor 'Niko-demus' mit een ofbreekstrepie van. Ik daenk dat et zo gaon is: in et eerste origineel - in et Duuts - is de naeme 'Nikodemus' deur et tekstverwarkerspergramma an et aende van de riegel ofbreuken as 'Niko-demus'. Bliker was disse biebelse naeme niet bi'j de vertaeler bekend en het hi'j dat ofbreekstrepie mitneumen in de naeme, 'Niko-demus' dus, en dat hadde now niet moeten. Hi'j het et - onwetende waor hi'j eins mit doende was? - ok mar mooi zo (fout) staon laoten. Dit was weer een goeie verbetering: van '... en bring ok mi'j tot rust' naor: '... en breng ok mi'j tot rust'. Misschien dat de Friese achtergrondgedachte him hier patten speuld het.

Al mit al bin d'r inderdaod wat kleine fouties gewoon goed verbeterd. Da'k et mit bi'jgliks 'Here' in plak van 'Heer' en 'Jezus' in plak van 'Jezus' niet hielemaole iens bin, is vanzels een keuze van de vertaeler. Dat de Heer vandaege-de-dag (sund de Ni'je Biebelvertaeling, 2004) in woorden as 'jow', 'him' en 'zien' en zo veerder niet meer mit een heufdletter beginnen mos, hadde de vertaeler veurwezen kund as hi'j wat beter in zien onderwarp opgaon was en d'r hier en daore es wat op naosleugen hadde.

Veerder bin d'r nog wel een peer zaeken wao'k et niet mit iens bin zoas de vertaeling van 'Servus (Dienaar)' naor 'Diender'. Iene die in de Stellingwarven 'dient' is neffens mi'j een 'diener' en gien 'diender'. Een 'diender' is een oold woord veur 'pelisieman', of nog beter zegd, van oolds een 'gerechtsdienaar/-ambtenaar'. Veur mien gevuul is et mit et vaeke bruken van een woord as 'antwoord' krek as mit 'steeds', niet echt verkeerd mar ik vien et mal staon: hi'j antwoordde en doe antwoordde die aander en doe antwoordde de eerste weer, en gao zo mar deur. Vaeks kuj' hiel goed volstaon mit: en hi'j zee doe, en gaf de aander bescheid mit de woorden... Ik vien et vule vrundeliker as al dat ommeraek mar 'antwoorden'. We trekken in Stellingwarf een zweerd trouwens niet uut de 'schee' mar uut de 'schie' as et om de 'schede' van een zweerd gaot. De vertaeler Land keus veur 'heit en mem', ik zol keuzen hebben veur 'vader en moeke'.

Et liekt mi'j veur een oold-lerer Duuts (en zien mithelpers!) trouwens niet best toe aj' "Auch in der größte Niedrigkeit" in et Stellingwarfs vertaelen in "Ok in de grootste nerighied". Et Duutse 'Niedrigkeit' is toch warkelik meer zoks as 'bescheiden', 'nederig', 'ingetogen', 'zonder inbeelding', 'eenvoudig' en et Stellingwarfse 'nerighied' is 'narigheid', 'ellende', 'een soort van depressieve toestand' zeg mar. En dat is inderdaad toch hiel wat anders as 'onderdaonig wezen'! "Als nun Jesus zu ihnen sprach: Ich bin's, wichen sie zurücker und fielen zu Boden." is wodden "Doe Jiezus tegen heur zee: Ik bin et, wodden ze kel en gongen achteruut en vullen op 'e grond". "Ze wodden kel", waor staot dat? En "ze gongen achteruut", mossen ze neudig naor 't husien, of weren ze ziekelik en wodde dat d'r niet beter op? "Ich lebte mit der Welt in Lust und Freuden" wodde "Ik leefde mit de wereld fleurig en bliede" mar 'Lust' is toch hiel wat anders as 'fleurig' en 'Freuden' hiel wat anders as 'bliedschop'; 'begeerte of genot' en 'plezier', mar in een soort van een gedicht moej' wel es wat en doej' wel es wat. 'Ombrengen' heurd trouwens eins 'ommebrengen' te wezen.

In de tied dat Jezus leefde wodde d'r hielemaole gien 'Paoskemaol' eten zoas et in de vertaeling staot, mar een 'Pesachmaol'. Mar daor moej' vanzels wel wat theologische kennis veur hebben of ie moe'n je wat in je onderwarp inleefd hebben. Et 'Pesachfeest' was in die tied - doe Jezus leefde - een soort van meitiedsfeest. De winter was oflopen en de meitied, et veurjaor begon; een lentefeest dus. Et Paosken is een feest dat toevallig in etzelde weekaende vul as et lentefeest en is van et Jodendom in et Kristendom in gebruik raekt as gedaenktag van de 'wederopstanding' van Jezus. Een hiel verschil!

Veerder zo'k nog graeg es een boom opzetten mit de beste man over bi'jglieks:

- Waormomme van de beek 'Kidron' de beek 'Kedron' maekt?
- Waoromme van et Duutse 'Garten' een 'hof' maekt? Een 'hof' is bi'j oons eerder een 'karkhof' (dodenakker) wiels de 'hof' op de Olijfbarg eerder een 'park' was.
- Et Duutse 'Wehren' is toch eerder 'ofholen', 'huden' as 'bestrieden'?
- Hoe koj' an 'En weer was et Kajafas...' veur et Duutse 'Es war aber Kaiphas...'? Dat 'weer' is niet an de odder.
- Iene wat 'veurholen' of iene 'raodgeven' is neffens mi'j een wezenlik verschil.
- Waoromme is 'Hi'j zels' niet as ien woord schreven?
- Waoromme mos 'Mein Leben, mein Licht' ommedri'jd wodden naor 'Mien Locht, mien leven'? En waoromme opiens dat 'Locht' mit 'n heufdletter beginnen?
- Waoromme van een 'Kohlfeu'r' een 'vuur van 'hooltskool' maekt?
- Waoromme is de hiele riegel 'Siehe, dieselbigen wissen, was ich gesaget habe!' niet vertaeld?
- Et Duutse 'zurichten' kan vanalles wezen mar hoe koj' in dit verbaand toch bi'j 'toetaekelen'?
- Waoromme wodt 'Und Hannas sandte ihn gebunden zu...' 'En Annas leut Him bienen en stuurde Him naor...'? En hi'j was toch al bunnen? 'Bunnen en wel' hadde hier wel aorig past.
- Waoromme wodt 'Passion' vertaeld mit 'lieden'. Et is toch eerder 'passie', 'hatstocht', e.z.v.? Mit zokke woorden kan een zin as 'Jow lieden brengt mi'j allienig mar genoegen' ok beter uut de varve kommen.

- Waoromme bin ‘Lasterbeulen’ ‘zundewonnen’ mar ‘deine Wunden’ vertaeld mit ‘Jow wonden’?
- Waoromme wodt ‘Jesu, blicke mich auch an’ vertaeld mit ‘Jiezus, kiek ok mi’j niet an’. Ankieken of juist niet ankieken, dat is toch niet zo muulik!
- ‘Uutstokken’ vien ik geveer Stellingwarfs as ‘uutleggen’.
- ‘Hoe hi’j ommebrocht wodden zol’ vien ik beter as ‘Welke dood Hi’j starven zol’.
- Waoromme een stok tekst as ‘was hast du getan?’ niet vertaelen?
- Is d’r gien groot verschil tussen ‘Daorveur bin ik geboren’ en ‘Daor bin ik veur geboren’ op de vraoge van Pilatus as Jezus een keuning is?
- De bruukte naeme ‘Barrabam’ (in tegenstelling tot: Brbm) heurt eins niet in de Johannes thuus mar komt uut de Matteüs Passion. In die Matteüs wodt et ‘Barrabam’ – mit de Duutse naemvals-m – bruukt as een muzikaol taelgrappien. Et ‘Barrabam’ is een turba die mit een luud tromgeroffel speuld wodt, wiels de tegenhanger ‘Brbm’ haost onheurber is. Aj’ dat ‘Barrabam’ dan toch bruken waoromme laoj’ dat dan ok niet in je vertaeling weerommekommen? Gien kennis van je onderwarp?
- Et ‘Vergnügen’ is neffens mi’j in disse kontekst eerder een ‘vermaek’ as ‘tevredenhied’.
- Waoromme is de iene keer een ‘Backenstreiche’ een ‘slag in ’t gezicht’ en de aandere keer ‘kinnebakslegen’. Zokke ‘-slegen’ moe’n dan trouwens ‘-slaegen’ wezen.
- ‘Gods zeune’ zeggen we in ’t Stellingwarfs eins niet mar ‘God zien zeune’.
- Veur ‘Hi’j moet starven’ ha’k liever ‘Hi’j moet ommebrocht wodden’ of zoks zien.
- ‘Van waor bin ie’ zeggen Hollaanders, wi’j zeggen: ‘Waor koj’ weg’.
- Et is mi’j een raodsel waoromme et gangbere ‘Gabbatha’ veraanderd is in ‘Gablatha’, of et moet al een tikfout wezen.
- ‘... omdebi’j een ure of zesse...’ vertaelt Boele Land, wiels d’r in et origineel staot ‘... et zesde ure...’. Hier bliekt ok weer dat de beste man him niet in zien onderwarp inleefd het want d’r is een groot verschil in ‘omdebi’j zes ure’ en ‘et zesde ure’. Nog los van et feit dat die tied in et biebelboek Markus angeven wodt as ‘op et dadde ure’. Mit ‘et zesde ure’ wodt de tied bedoeld tussen et vuufde en zesde ure, en dan ha’k liever zien dat et as ‘tegen et zesde ure’ vertaeld west wezen zol.
- Dat een oold-lerer Duuts ‘Sehet, das ist euer König!’ (Kiek, hier is jim keuning!) ommezet naor ‘Kiek, hier is gien keuning!’ is him zwaor an te rekenen, en dot de tekst ok beslist gien goed.
- Veur ‘angefocht’nen Seelen’ zol ik liever zoks as ‘op de proefstelde zielen’ as ‘ongeruste zielen’ zien hebben.
- De ‘Kruusheuvel’ is vaeks toch wat aandere as een ‘heuvel mit een kruus’.
- Et wodt inderdaod veur een vertaeler een groot perbleem as et Stellingwarfse Woordeboek et het over ‘jaegersletien’ en ‘vissersletien’ en daj’ dan et lemma ‘Latien(s)’ tegenkommen. Veur alle dudelihied woj’ bi’j et lemma ‘Letien(s)’ naor ‘Latien(s)’ verwezen.
- Veur ‘fonkelen’ ha’k liever ‘spraankelen’ bruukt.
- Veur ‘bield’ bruken we liever de veurkeur ‘beeld’ neffens oons Woordeboek.
- ‘Zo zaachte’ komt in de Duutste tekst niet veur en ‘mield’ hadde ‘mild’ wezen moeten. Nog liever ha’k hier ‘zaachtaorig’ of zoks bruukt.
- ‘Opdat vervuld wodde de Schrift...’ hadde op zien meenst ‘Opdat de schrift vervuld wodde...’ wezen moeten.

- ‘In der letzten Stunde’ kuj’ ienvooldig ommezetten naor ‘In et laeste ure’. Waoromme dan toch kiezen veur et ongebrukelike ‘In Zien laeste ure’?
- ‘... nahm sie der Jünger zu sich.’ kuj’ toch niet vertaelen mit ‘... nam de leerling heur bi’j him.’? Bi’j et origineel nemt de vrouw de leerling mit en bi’j de vertaeling nemt de leerling de vrouw mit.
- ‘Ze vulden een spoonze mit eek en deden d’r hyssop omme toe...’ schrift Land. Dit slaot warkelik nargens op!. De twee woorden ‘omme toe’ hadde gewoon ‘ommetoe’ wezen moeten mar dat is et slimste niet. De vraoge is: wat deden ze om die spoonze mit eek toe? Now, niks vanzels. ‘... und legten ihn (*pb: die spoonze*) um einen Isopen’. Land is hier aorig in de war want d’r heurt te staon dat ze die spoonze an (‘um’) een ‘hyssopstok’ pripten om die zo (omhogens) naor zien mond te brengen. De NBV het daor now trouwens (in Johannes 19:29 een ‘majoraantak’ van maekt.
- Begriepen doe ‘k et wel mar ‘welkeniene’ komt in al mien Stellingwarfse woerdeboeken niet veur.
- ‘Veurbereidingsdag’, ‘sabbat’ en ‘rustdag’ kuj’ neffens mij niet - zoas Land dot - deurenneer bruken.
- Bi’j de koorzang is zomar een riegel tekst in de Duutse tekst wegvalen, en dat is blikber gieniene opvalen: ‘Und ferner keine Not umschließt,’
- ‘Abrahams schoot’ zeggen we niet mar ‘Abraham zien schoot’.
- Et Duutse ‘erhöre mich’ is vertaeld mit ‘vervul mien gebed’. Dat is now niet bepaold gebrukelik. Oons Woerdeboek kent stomgenoeg ‘verheuren’ aliend in de betekenis van ‘verhoren, ondervragen vnl. door de politie’ mar hadde hier hiel gewoon bruukt wodden kund: ‘verheur(e) mien gebed’. De schrift wodt vervuld...

Dat d’r hier en daor wat mis gaon is mit de opmaek – bi’jtieden wel vet en dan weer niet – is gewoon klongelig, mar is de vertaeler lichtkaans niet an te rekenen.

Mien konklusie kan niet aandere wezen as dat mi’j disse vertaeling van de Johannes Passion deur Boele Land niet mitvalen en et belangriekste instituut veur et Stellingwarfs onweerdig is. Now zullen de meeste meensken d’r niet zo kritisch naor kieken mar tsja... aj’ vertaelen moej’ hier en daor wel es wat in je wark opgaon en es wat naopluzen om te begriepen waj’ eins an ‘t vertaelen binnen. Dat het Land neffens mien gevuul niet of niet genoeg daon. Vertaelen is now ienkeer meer as aliend woorties uut de iene tael ommezetten naor een aandere tael. En hoe is zoks trouwens te riemen mit de saemenwarking die ze van et belangriekste Stellingwarfse instituut zo graeg - mit de mond - uuldregen. Et is toch niet zo muuilik en vraog es een aander om d’r ok even naor te kieken? As Bloemhoff en Veenstra - zoas bi’j de veurige uutgifte in de kraanten ston – heur d’r warkelik mit bemuud hadden, was et lichtkaans toch aandere kommen. Tweije zien en weten now ienkeer altied meer as iene...

Piet Bult

Sprokjen...

Luuster kiender, luuster...

Assepoester

D'r was es een hiel lief en mooi maegien die nao et wegraeken van heur vader bi'j heur gemiene stiefmoeke en stiefzusters woonde. De naeme van et maegien was Assepoester. Ze woonden in een groot huus in een klein dörpien vlakbi'j et peleis van de keuning. Assepoester mos altied alliend et hiele huus schoneholen. Veur heur lilleke en luie stiefmoeke en stiefzusters mos ze altied alle vieze en vermuuiende kerweigies opknappen. Op een dag verschenen d'r rondomme in de stad anplakbiljetten waarin iederiene uutneudigd wodde om op et grote feest te kommen dat in et peleis geven wodden zol. Op dit feest zol de preens ommekieken naor een geschikt maegien om mit te trouwen. Et hiele huus was overstuur.

De gemiene stiefmoeke docht dat iene van heur dochters wel geschikt wezen zol om mit de preens te trouwen. "Ie meugen niet mit Assepoester, zoe'n onsjog maegien as ieje maeken toch gien kaans" zee de gemiene stiefmoeke. "Gao ie mar vlogge es even de jurken van mi'j en die van je stiefzusters opknappen en wasken". Assepoester was de hiele weke drok in de weer om de jurken te verstellen en mooi te maeken. De gemiene stiefzusters pestten heur de hiele dag dat zij wel naor et feest gongen en Assepoester niet. Op de dag van et feest was Assepoester hiel slim verdrietig. De gemiene stiefzusters hadden dit wel deur mar lachten heur gewoon uut. Mit hatzeerte keek Assepoester hoe de gemiene stiefmoeke en heur stiefzusters lachende in de mooie koetse stapt en naor et peleis vertrokken.

"Goel mar niet maegien" heurde Assepoester inienend achter heur zeggen. Ze dri'jde heur omme en daor ston een vrundelike fee mit een hoge puntmusse op en een toverstokien in de haand. "Ik bin je petemoeke en ik zal d'r veur zorgen dat ie ok naor et feest toe kunnen". Assepoester kreeg een cool vette glimk op heur gezichte. Ze kon et haost niet geleuven. Mit een tikkien van heur toverstok, toverde de vrundelike fee Assepoester in een schitterende jurk. Et haor van Assepoester was ok drekt mooi knipt en kapt. An heur voeties hadde ze inienend hiele mooie glaezen schoegies. Assepoester danste in et rond van gelok. "Oh petemoeke wat bin 'k mooi in de kleren. "Now nog een mooie koetse mit een koetsier en mit peerden d'r veur" zee de vrundelik fee en in iene zwieper toverde ze van een pompoen en vuuf moezen een mooie koetse mit koetsier en vier peerden. "Gao now mar vlogge mien kiend mar vergeet niet dat de betovering mar tot twaelf ure middernaacht duurt en gien seconde laeter".

Assepoester stapte in de koetse en et duurde mar even of ze ston veur de grote deure van et peleis. Assepoester wodde binnenlaoten en daor zag ze heur gemiene stiefmoeke en stiefzusters ok zitten. Een betien benauwdachtig leup ze heur veurbij mar Assepoester wodde niet weerkend. Ze ston een betien onwennig in de grote zael mit al die meensken en wus niet krek wat ze doen mos. "Dag mevrouw mag ik disse daans van jow". Assepoester dri'jde heur omme en keek recht in de ogen de preens die achter heur staon kommen was. "Euhh, jawisse majesteit" zee Assepoester een betien overdonderd. De preens pakte heur haand en trok heur de daansvloer op. De hiele aovend daanste de preens allieand mar mit Assepoester. Et was lekker om te daansen mit de preens vun Assepoester en seins zag ze de et overgeunstige kieken van de gemiene stiefmoeke en de stiefzusters die nog de hieltied an de kaante zatten te malkieken. De preens wodde smoor verliefd op Assepoester en dat kwam van beide kaanten. "Now za'k heur vraogen" docht de preens, en hi'j gong op zien kni'jen veur Assepoester zitten. De hiele zael zag toe en de meziek stopte. Alleman hul zien aosem in. "Assepoester" zee de preens. Assepoester keek de preens an en kon heur gelok niet op.

Inienend klonk d'r een zwaore slag deur de zael. Assepoester keek naor de klokke en zag dat et de eerste slag was van de twaelf slaegen veur et twaelf ure wodden zol. Ze mos vlogge wezen aandere was de betovering verbreuken en kon de preens zien wie ze eins was. Assepoester leup in zeuven haosten vot en leut de preens midden in de zael veraldereerd achter op zien kni'jen. Ze vleug de trappe of mar verleur onderwegens iene van heur glaezen schoegies. Vlogge sprong ze in de koetse en nog veur de twaelfde slag sleugen hadde was ze de poort van et peleis al uut. Krek om twaelf ure verdween alles wat de vrundelik fee toverd hadde, behalven et glaezen schoegien dat nog de hieltied op de trappe veur et peleis ston. De preens zag 'm staon en nam 'm mit naor binnen.

Assepoester ston onderdehaand op straote mit heur oolde kleraosie weer an, vuuf moezen om heur henne en een pompoen op 'e grond. Thuus kommen leup ze hadde naor heur kaemer en bleef daor tot heur stiefmoeke en stiefzusters weer weeromme kommen weren. De aanderedaegs kwam de preens mit zien gevolg naor et dörpien. "Iedere vrouw in et dörpien moet et glaezen schoegien passen en wie et past mag mit de preens trouwen" raosde de dorpsomroeper deur et hiele dörp. De preens gong alle huzen of en iedere vrouw perbeerde heur voete in et schoegien te drokken. Gieniene paste et. As laeste kwam de preens bij et huus van Assepoester en heur gemiene stiefmoeke en de stiefzusters. De stiefzusters wrikten en drokten mar kregen heur voete niet in et schoegien. De stiefmoeke hulp wat ze kon mar niks lokte. Assepoester ston achter een deure en keek deur et sleutelgat en kon heur lachen niet goed inholen. De preens heurde dat en trok de deure eupen. Assepoester schrok en kwam gauw overaende. "Dag majesteit" zee Assepoester. "Dag maegien" zee de preens die wat weerkende in de glimk die Assepoester om heur mond hadde. "Waoromme pas ie et glaezen schoegien niet es?". De gemiene stiefmoeke sprong d'r drekt tussen. "Preens toch, zij is niet naor et feest west en jow leuven toch niet dat zoe'n onsjog ding dat schoegien passen zal?" De preens drokte de gemiene stiefmoeke an de kaante en zee "Dat bepaol ikzels wel. Maegien perbeer et schoegien es".

Assepoester stapte zomar in ienkeer in et schoegien. De preens straalde van gelok dat hi'j now aendelik zien bruid vunnen hadde. Assepoester gong an de aarm van de preens et huus van de gemiene stiefmoeke uut. Nog ienkeer dri'jde Assepoester heur omme en steuk heur tonge uut naor heur gemiene stiefmoeke die flauw vul en de stiefzusters die gien woord meer utbrengen konnen. De aanderedaegs was d'r weer een groot feest, de brulloft van de preens en Assepoester. Ze daansten de hiele aovend weer alliend ditkeer as preens en preensesse en tot veer nao twaelf ure naachs. En die gemiene stiefmoeke en stiefzusters? Die mochten eerst nao ofloop van et feest op peleis kommen en mossen doe et peleis schonemaeken en de troep van et feest oprumen. Dat deden ze veur de rest van heur leven nao ieder feest op et peleis. En dat weren d'r een hiel, hiele protte want de preens en Assepoester leefden nog hiel lange en gelokkig en hullen een hiele protte feesten.

In et Stellingwarfs overzet deur: *vertaelmesienegien*

Muulike kleur...

Et Nederlaanse 'karmozijn' moet in 't Stellingwarfs wel haost 'kermezien' wodden want 'karmozijnrood' is kermezienrood is wienrood, mar daor gaot et now even niet omme.

kermes (v. Arab. kirmiz)

Karmozijn is oorspronkelijk een helrode verfstof verkregen door extractie met water van vrouwelijke schildluizen van de soorten 'Kermes vermilio' en 'Kermes ilicis'. Deze luizen leven op de kermeseik (*Quercus coccifera*), een kleine heester die algemeen voorkomt rond de Europese landen van de Middellandse zee.

Reeds in de oudheid was karmozijn bekend en diende voor purper of scharlaken verven van kledingstukken of het bijkleuren van voedsel. Voor de kleuring van textiel werd karmozijn al snel na de ontdekking van Amerika vervangen door het zogenoemde karmijn. Deze kleurstof is afkomstig van de cochenilleschildluis en deze luis leverde meer en hoogwaardigere kleurstoffen met meer kleurkracht en is lichtechter.

De naam karmozijn wordt tegenwoordig gebruikt voor een synthetische kleurstof voor voeding die ook bekend is onder de naam azorubine (E122). Deze Azokleurstof wordt onder andere gesynthetiseerd uit een naftlosulfonzuur en een gediazoteerd naftionzuur.

Bron: Wikipedia

Hoe kuj' toch in de goeihied et verschil uutvienen tussen mannelike en vrouwelijke schildluizen, en wat zol dan de kleur wodden aj' bij verzin die beide ommewisselen of deurenneer mingen..?

Twie jaor Nedersaksische Wikipedie!

<http://nds-nl.wikipedia.org>

Wat bin Twentse schelnaemen?

Wat Nedersaksische schrievers bin d'r zoal?

Hoe zicht et Putters, et Riessens of et Westerwoolds d'r uut?

Hoevule Nedersaksische naemen bin d'r veur de zwatte liester en de lepels-en-vörken?

De dialekten van Noordoost-Nederlaand, die mit mekaander et Nedersaksisch nuumd wodden, bin de laeste jaoren in populariteit toeneumen. De meensken maeken d'r popmeziek in, schrieven d'r in, maeken regiosoap en gao zo mar deur. Disse ni'je belangstelling, die ok veur aandere streektaelen binnen en buten Nederlaand opgaot, numen ze de *dialektrenaissance*.

'Drieduzend stokkies in et Grunnings, et Twents, et Veluws...'

Op et internet is d'r nog niet zo slim vule te vienen over et Nedersaksisch, mar d'r bin toch al wat aorige webstegies. De aorigste is zonder twiefel de *Nedersaksische Wikipedie*, een encyklopedie die iederiene vergees bewarken kan in elk Nedersaksisch dialekt van Nederlaand. Veur twie jaor – in meert 2006 – biwwe d'r mit uut aende zet, en d'r bin now al omdebi'j drieduzend artikels! Drieduzend stokkies in et Aachterhoeks, Drents, Grunnings, Sallaans, Stellingwarfs, Twents, Oost-Veluws, West-Veluws en Urkers.

Wat is de Wikipedie now aenlik?

'De Wikipedie is een gezaemelik warkien.'

De Wikipedie, die in et Nederlaans en Engels 'Wikipedia' nuumd wodt, is een slim grote encyklopedie op et internet, daar in 2001 mit uut aende zet is. De Engelse Wikipedie het meer as twie miljoen artikels en de Nederlaanse het omdebi'j een half miljoen. Dit is meugelik omreden iederiene d'r an mitschrieven mag. Stel: ie schrieven een artikeltien. As een aander et dan verbeteren wil, mag hi'j of zi'j dat votdaolik doen. Aj' et niet mit een wieziging iens binnen, gaoj' in overleg. Gieniene is 'eigener' van een artikel. De Wikipedie is een gezaemelik warkien.

'Saemen maeken wi'j de Wikipedie d'r beter op.'

Hoe warkt dat, mit mekaander een encyklopedie schrieven?

As iederiene zomar mitschrieven kan, staon d'r dan gien fouten of niet al te best schreven artikels in de Wikipedie? Jaowel, die bin d'r zeker. Mar d'r bin ok meensken die de boel in 't honderd perberen te jaegen, die mit opzet onzin schrieven. Mar saemen zorgen wi'j d'r veur dat d'r zovule meugelik fouten verbeterd wodden en zo goed meugelike artikels opbouwd wodden. En die onzin-stokkies wodden altied hiel rap vothaeld. De ervering lat zien dat de artikels op de verschillende taelversies van de Wikipedie d'r almar beter op wodden. D'r wodt kritisch naor de artikels keken, en wat de iene niet wet, vult de aander an.!

¹ Een veurbeeld gef t an dat de Wikipedie warkt: in 2005 ston d'r in et veuranstaonde wetenschappelijke blad *Nature* een onderzouk dat artikels over wetenschappelijke onderwarpen in de Engelstaelige Wikipedie vergeleek mit de *Encyclopædia Britannica*. In beide vunnen ze acht grote, konseptuele fouten: viere in de Wikipedie en viere in Britannica, en een riegel kleine onjuustheden: 162 in de Wikipedie en 123 in Britannica. Hoe dan ok, kiek zels mar es waj' van oonze Nedersaksische Wikipedie vienen!

Nedersaksische en algemiene onderwarpen

't Mooie is daj' op de Nedersaksische Wikipedie een hiele protte infermaosie over Nedersaksische onderwarpen vienen diej' niet zo makkelik argens aandere vienen. Wat bin now typische veur- en aachternaemen in oons diel van et laand? Waor percies zeggen ze 'Moi' en waor vraogen ze aj' 'goed te passe' binnen? Wat bin de Iesselakedemie en 't Huus van de Taol? Waor liggen Wenters, De Vaort, De Wiek en Knoal? Wie schreef et eerste Drentstaelige gedicht? Waor vieren ze Stöppelhaene? Hoe gong dat vassien over et peerd van ome Loeks? En gao zo mar deur.

'In de streektael kuj' over alles schrieven.'

D'r bin aandere ok een protte artikels over niet-Nedersaksische onderwarpen, en dat is ok belangriek: dawwe zien laoten daj' ok in de streektael over alles schrieven kunnen.

Wat kun ie veur de Nedersaksische Wikipedie betekenen?

Wi'j schrieven dit om even stille te staon bi'j twie jaor Nedersaksische Wikipedie, mar ok om dit mooie wark nog veerder an te vieteren. Want d'r bin nog altied mar weinig schrievers, en pattie streken en gebieden bin nog niet goed vertegenwoordigd deur mitwarkers die daor wegkommen. Daoromme moej' es kieken aj' ok niet es een stokkien schrieven willen. Bi'jglieks over jow dörp of stad, of een onderwarp waoj' een protte van weten. Mien ie daj' gien Nedersaksisch schrieven kunnen? Kiek dan hier mar es: http://nds-nl.wikipedia.org/wiki/Hulpe:Nedersaksisch_schrieven

Mar d'r bin nog meer menieren om mit te doen. Bi'jglieks deur foto's en aandere soorten ofbelings te maeken veur bi'j de artikels en vri'j te geven veur de Wikipedie. Ie kun zels jow eigen of bestaonde artikels inspreken in jow dialekt!

Gewoon mitdoen!

De mode...

Eb ie 't leste ni-js al elezen, nee, now ol joe vaaste, 't is een schokkend bericht:

De string is op zien retour. Dat strepie tussen de billen wordt in eleverd veur een onderbroek mit pupen. Wat toch jammer en zo sneu veur dat volk die nao veule getwiefel en uitgeprobeer now net ewend was an die spleetveter.

Een betie minder bloot dus, now 't kan niet anders ezegd worden, 't is ook wel zo waarm om 't gat en waarmte kan gien kwaod. Het is trouwens wel opmaarkelijk dat de vrouwen zich al-tied van de blote kaante willen laoten zien. Zie geven, laot maar zeggen, meer inkiek bloot, maar... let op, ook daar komp veraandering in.

Het schient dat er kerels bi-n die er meer dan genoeg van kriegen. Onbegriepelijk zu-j zeggen? Wel nee, elemaole niet. De reden is, dat ze bi-j wat veur gelegenheden te veule worden of-eleid. Zie kun-n de andacht niet bi-j de lesse ollen of onderwaarp waor ze mee bezig bin-n, en zonder dat ze et zelf willen, worden ze of-eleid deur boezems in alle soorten en maoten. Dan komp hier nog bi-j dat een split in rok en jurk, die van et zeum tot veurbi-j de kni-je eupen stiet, niet meer wordt accepteerd.

Zoas ezegd, et zal anders worden, ja, de mode is wispelturig, dus dames, doe het op ien nao leste knopie bovenan de blouse maar mooi dichte want dan bi-j "in." Heel sneu veur diegene die de "durftied" net veurbi-j bin-n.

En de mannen? Die blieven het simpel ollen. Of de kerels de string an de wilgen kunnen hangen daar wordt niet over erept. Die gaon gestroomlijnd in de spiekerbroek en dan een trui, een tshirt onder het overhemd, wat de vergelieking ef mit paters, zo men wil beweren en wat eigenlijk niet iens zo gek is, maar let op... Bi-j super gelegenheds bi-j-ienkomsten kan een zelfbiender, een strik onder de hals, de man een aanzien geven die gewoon perfectie uutstraolt. Precies het tegenovergestelde van de vrouwe die zich als maar bloter wil presenteren.

Maar now et toch over mode giet, zonder anstootgevend presenteren de deelnemers in de zwömsport zich. Hoewel die omhulsels ènkelt emeuken bin op snelheid baseert, het bin prachtige gestroomlijnde badpakken en hierin bin meerdere records verbreuken. 't Is hier net anders as op 't dreuge, hier maeken de kerels de borst nat en bloot.

Dat mag ezien worden. Gespierde lichamen die tot et uterste van hun kunnen gaon om iens op die hoogste trappe te koemen staon.

Om deur te gaon in de zwömmeri-je, vien ie et ook zo sneu veur die superzwömmer in zien lichtblauwe zwömpantalon, Pieter vd Hoogenband. Trainen en nog ies trainen en dan op het moment dat er prestaties kunnen worden eleverd en op um wordt erekend, wordt hi-j ziek. Jammer en nog ies jammer. Heel sneu ook veur de estafettecollega's die now elemaole uut-eschakeld bin veur de olympische speulen.

Maar...wi-j kun bliede wezen en juichen, de dames em-m heel wat goed emeuken. Geweldige prestaties em-m die eleverd eveniens in die prachtige op snelheid emeuken pakken, gestroomlijnde flitsende pakken waor inkiek uut den boze is. Gien iene kan dus worden of-eleid van wat dan ook waor ook gien iene kaans veur kreg want dat volk is zo rap as wat.

Ja, 't is wat mit die mode. En wie stoort zich eigenlijk an de mode. Allemaole hetzelfde an 't lief? Wie wil dat now. Maar ien ding is wel zeker, een string is al gauw niet meer te koop. Uut de tied, of zol de reden wezen dat et niet zo lekker zit? Zeg et maar.

Er komp weer meer kaant an de damesonderbroek en daor is niks mis mit want mit kaant an de broek ku-j zo kaant wezen as de puus.

Femmy Woltman-Groen, Giethoorn

Et is krek as Jan Koops eerder in dit blad al zee: et is mar krek wie et opschreven het...

2 Samuel 5:

- 17 Toen de Filistijnen hoorden dat David tot koning van Israël was gezalfd, rukten ze met al hun troepen uit omdat ze hem wilden overheersen. Zodra David dit vernam, verschanste hij zich in de bergvesting.
- 18 De hele vallei van Refaïm stond al vol Filistijnen.
- 19 David wendde zich tot de HEER en vroeg: 'Zal ik de Filistijnen aanvallen? Zult u ze aan mij uitleveren?' De HEER antwoordde: 'Ga op hen af! Ik verzeker je dat ik de Filistijnen aan je zal uitleveren.'
- 20 David ging naar Baäl-Perasim. Daar versloeg hij hen, en sprak de woorden: 'De HEER is voor mij door de vijandelijke linies gebroken zoals plotseling opkomend water zich een baan breekt.' Daarom wordt die plaats Baäl-Perasim genoemd.
- 21 De godenbeelden die door de Filistijnen waren achtergelaten, werden door David en zijn soldaten meegenomen.

1 Kronieken 14:

- 8 Toen de Filistijnen hoorden dat David tot koning van heel Israël was gezalfd, rukten ze met al hun troepen uit omdat ze hem wilden overheersen. Zodra David dit vernam, trok hij hun tegemoet.
- 9 De hele vallei van Refaïm stond al vol Filistijnen.
- 10 David wendde zich tot God en vroeg: 'Zal ik de Filistijnen aanvallen? Zult u ze aan mij uitleveren?' De HEER antwoordde: 'Ga op hen af! Ik zal de Filistijnen aan je uitleveren.'
- 11 Ze trokken op naar Baäl-Perasim. Daar versloeg David hen, en hij sprak de woorden: 'God is door mijn toedoen door de vijandelijke linies gebroken zoals plotseling opkomend water zich een baan breekt.' Daarom wordt die plaats Baäl-Perasim genoemd.
- 12 De godenbeelden die door de Filistijnen waren achtergelaten, werden op bevel van David verbrand.

Vot mit de stress...

In oons laand wodt d'r hiel wat ofjeuzeld over et jachtige leven dawwe lieden. Nargens is gien tied meer veur. Mar dat kuwwe gieniene verwieten omreden we et oonszels andoen. We willen een groot huus mit vanalles d'r op en d'r an. Daor moet vule geld veur ophoest wodden en dan kiezen we veur et jachtige leven van vandaege-de-dag. Zoas bi'jglieks een waarkende mem die nao kantoortied nog vlogge even deur de supermark draeft veur de neudige bosschoppen, om evenpies laeter heur kiender op te haelen uut de naoschoelseopvang. Vliegen en jachten, iedere dag opni'j. Vaeke staot d'r om half zesse een kaant-en klaormaoltied op taofel omreden mem en heit aovens zoneudig nog weer naor de sporthal of et tennisveld moeten. Alles wat d'r in zit moet d'r uut et leven haeld wodden, al gaot et ok ten koste van een rustig gezinsleven.

Dan gaot et d'r bi'j oonze zuderburen aorig gemoedeliker an toe. In België raeken de meensken niet stressd zoas bi'j oons, waor as een groot pat van de warkende bevolking thuus zit mit een burn out. De Belgen bliieven bedeed, alderdeegst op et plattelaand waor as een vredig familieleven eerder regel is as uutzundering. Daor staon ze d'r niet mal van te kieken as de postbode morgens in et drokke verkeer de schoelekiender over et zebrapad helpt. Koj' bi'j de bakker dan nemt hi'j rustig de tied veur een praotien, ok al staon de klaanten ri'jendik veur de toonbaanke, gemoedelikhied kent daor gien tied.

Oonze zuderburen hadden sund kotten ok nog gien koopaovend zoas dat bi'j oons et geval is. Toch keken ze daor in België mit een schief oge naor oons laand en gongen d'r stemmen op om ok een koopaovend in de weke in et leven te roepen. In Leuven hebben ze et uuttest en de oflopen weken weren d'r wel honderd winkels eupen tot aovens acht ure. Omreden ze daor gien koopzundaegen hebben, stennen ere steden d'r ok op omme om een koopaovend toe te staon. Deur et ontbreken van koopzundaegen kun ze heur klaanten op zaoterdag niet goed meer bedienen, wodt d'r zegt.

Ik dochte bi'j mezels: Belgen, bi'j'm zo wel op de goeie weg mit jim koopaovend? Aj' m mar niet buten jim schoenen lopen gaon deur ok koopzundaegen toe te staon, dan is et oflopen mit jim rust. En dan moej' weten dat in oons laand de winkels bi'jkaans uutsturven bin op de wekelixse koopaovend, omreden de meersten et liefst op koopzondag heur bosschoppen haelen. Mitien gaon ze naor Ikea, waor as de kiender heur wel vermaeken in de ballebak en heit en mem in de winkel ommesnuuien. Tot besluit eten ze daor ok nog vedielig een happien en is mem vri'j van koken en is d'r weer een drokke zondag omme. Et rustige familieleven van spellegies doen of een boek lezen is d'r niet meer bi'j.

In België is et krek eersomme, daor koesteren ze de rust op de zeuvende dag, dan eten ze gehak mit krieken. Ien heerlike uutzundering gelt wel veur oonze zuderburen, waor as ze mar dekselse graeg vroeg veur uut heur bedde kommen. Zondagmorgens bin de waarme bakkers eupen, ok mit Paoske, Pinkster en de Kastdaegen. Daor ziej' de madammekes morgens, votdaolik uut de mis van acht ure, naor de bakker lopen om heerlijk dampende vasse broties of gebak veur bi'j de koffie. Kom daor in oons laand mar es omme, ik heb hier nog nooit een waarme bakkerswinkel eupen zien op zondagmorgen.

As ze daor in et laand van keuning Albert now mar zo wies bin en niet tevule naor oonze maotschoppi'je kieken, omreden ze hier bedocht hebben om de winkels in de grote steden 24 uren, de hiele weke deur ok op zondag, eupen te holen.

As die grap deurgaot is et hielendal gebeurd mit oonze rust, om nog mar gieniens over et winkelpasseniel te praoten die weer een vri'je zundag deur de neuze boord wodt. Now hóeven de Belgen heur niet zo drok te maeken over heur verdienste as wi'j, omreden ze bi'jkotten die ekstra maond kienderbi'jslag beuren gaon. Dat geld kun ze zó opstrieken en daor de bakker van betaalen.

Zol et leven bi'j oons ok wat minder jachtig wodden awwe een dattiende maond kienderbi'jslag toebedeeld kregen? De meensken mit aow. moe'n dan ok nog achterstallige kienderbi'jslag beuren netuurlik, eers is et niet eerlik. Zo hewwe allemaole een ekstra buuscent en kuwwe et wat kalmer an doen. De waarme bakkers kun hier zundagmorgens ok eupen gaon wiels de ere winkels dichte blieven op de zeuvende dag.

Wat zuwwe dan een heerlijk rustig leventien kriegen en wodt de stress uut oons laand verbannen.

Sjoukje Oosterloo

Biebelse uitdrukkings...

Et is algemien bekend dat een protte uitdrukkings die we vandaege-de-dag nog altied bruken, uut de Biebel kommen. We hebben es een stokmennig op 'e riegel zet:

Abraoham zien, staot in Jehannes 8:57

In Adamskostuum, staot in Genesis 3:10

Een adder(tien) onder et grös, staot in Genesis 3:1

Van alfa tot omega, staot in Eupenbaorings 1:8

Zalig de aarmen van geest, staot in Matteüs 5:3

Babylonische spraokeverwarring, staot in Genesis 11:7-9

De beker an je veurbi'j gaon laoten, staot in Matteüs 26:39

De Benjamin van de familie, staot in Genesis 35

Niet bi'j brood alliend zij' leven, staot in Matteüs 4:4

De boek van de goddelozen het gienertied genoeg, staot in Spreuken 13:25

Priezig de dag niet veur de aovend valen is, staot in Jesaja 17:14

Kommen as een dief in de naacht, staot in 1 Tessalonicenzen 5:2

De dood in de pot (vienen), staot in 2 Koningen 4:40

Alderdeegst een gek die niks zegt gaot nog deur veur wieze, staot in Spreuken 17:28

Vrögger... (Fantasie)

Dit veraéltie giet over ´n gezin dat zoen onderd jaor e-leed´n leefde en waarkte in de Vliegerstart benoordewest´n van Gieter´n. ´t Giet over Jouk mit Jaantie. Ze add´n ´n gedoente elemaole an ´t ende. De uus´n stond´n wiedz uut ´n naander, dus ie begriep´n al wel dat ze veer weg in de ienzaom/eid woond´n. Jouk verdiende de kost mit viss´n, rietsnied´n, turfmaek´n, ujn en takkeboss´n maek´n veur ´n bakkeri´je.

Verder ad i´j veur eig´n gerief nog ´n melkkoe, ´n paer geit´n en ook ad i´j of en toe wel ies ´n vaark´n in ´t okke. Verkoop´n deed i´j zowat nooit wat van zien vee, want ´t meeste kreeg nao verloop van tied de kop of en kwaamp in de weckfless´n, in de wiemel en in de skostien. „Zo boerk ik ´r wat op an,“ zee i´j altied as ´r om ies naor e-vreug´n wurde. ´n Vetpot waas ´t niet daor in dat uus op ienmoed, mar ja waor waas dat wel ´t geval in dee tied. ´t Veurnaemste is mi´j zee Jouk altied daw allemaole gezond binn´n. ´t Waas mar komseld´n da´j Jouk ies eurd´n klaeg´n. I´j dee al zien waark mit plezier, en vond ´t fijn om ‚s morg´ns as de zonne op kwaamp al in ´t spier te weez´n. Jonge jonge, wat veulde i´j ´m lekker as i´j ´t buis uutgooide en de wiend ´m dan zo lekker om de lee wi´jde. As i´j daor dan zo alleen an´t waark waas, en ook de weidevoegl´s wakker wurd´n, en mit zien all´n in de weer gung´n, dan swul ´m de borst van gelok zo mooi vund i´j dat.

In dee tied waar´n d´r zo biester veule voegl´s in ´t veld, dat ku´j de meens´n van teegn´swoordig niet wies maek´n. ´t Waar´n allemaole kieft´n, leeuwerikkies, gritt´n, krikkies, bokkies, wulp´n en wat al niet meer. En waetervoegl´s bi´j de vleet. En ze zung´n allemaole eur eig´n lied. ´t Waas ´n locht vol, barst´ns vol gezang en getierelier zo kolossaal, dat Jouk ´t waark dat i´j onderaand´n adde niet iens veulde zo geneut i´j d´r van. Ja Jouk vermeuk om daor wel daor in de rimboe.

Mit Jaantie laag dat wel ´n betie aandere. Dee wol ook wel ies ´n protie over de ege maek´n zee ze wel ies, mar dat kon ze niet omdat ze gien buur´n add´n. Ze waas geboor´n in ´t Noordende van Gieter´n, en van uus-uut waas ze daor best wel wat drokte en anloop gewoon e´west. Ze waas ook lid e-west van ´n paer vereniging´n, dus kwaamp ze geregeld onder ´t volk.

Bi´j tied en wiele gebeurde ´t wel ies dat ze elderweg beklag mit ´eur zolf adde, zo slim, dat ze of en toe de moedveer´n wel ies leut ang´n. Mar dat duurde nooit zo lange dat Jouk en de kiender d´r aarg in add´n. Ze kon zich d´r ook rap weer over en zett´n, want veerder waas ´r eig´nlijk ook niks om over te klaeg´n. Och heerkies mein toch, as ze dan an eur zuster dochte. Daor waas alles krek andersomme as bi´j eur. Jouk spitte veur eur de bloemetuun en ´n moestuun omme. Ze add´n eur eig´n irpels en greunte, nee eur alles dikke in orde. Mar die slopp´ntaoie van ´n keer´l van eur zuster, die slonkebonke van ´n vent dee zowat niks veur dat aarme mein, die vent deugde naarg´ns veur. Zaat meest´ntieds in de arebaarge en kwaamp geregeld an´e-scheut´n tuus.

De leste keer dat i´j uut de kroeg kwaamp waas i´j zo dronk´n, dat toen i´j of-ereeknd´d adde mit de kastelein en disse teeg´n om zee dat ´r ook nog zesse stond´n, i´j antwoordde; „ Mooi staon laot´n Knelis , die drink ik morg´n wel op. ” Nee, as Jaantie daor an dochte móg ze niet meir´n. Grete waas te beklaeg´n. Berend dee zowat niks veur eur, en as i´j al ies aarg´ns an begoste, dan stond i´j meer de voegelties nao te kiek´n, dan dat om wat uut d´aand´n kwam. Nee Grete adde ´t mar min e´tröff´n. ´t Waas daor klinkklaore aremoede. Bi´jkaans ieder jaor in de kraome, ´n okke vol kleine kiender en of en toe kreeg ze nog strips ook as ´m wat niet zinde.

As Jaantie d'r ies kwaamp nam ze altied mar wat te eet'n mit veur 't volkie. Wat irpels, wat weckfless'n mit vleis, wat wurst'n, 'n stôk gerookt spek en de greunte dee veur-aand'n waas. Ze gông 'r dan mit de ru'jboot naor toe, en wel op 'n tied dat Berend vaaste niet tuus waas, want die môg 't niet verneem'm, aandere kreeg'n Grete en de kiender 'r 't meeste nog niet van. Jouk en Jaantie add'n zölf twee kiender. Iene van zeuv'n wat 'n maegie waas, [Femmie] en 'n jonge van goed neeg'n jaor, die Geert as naéme adde. Ze leut'n ze zoveule mogelijk naor de skoele gaon. In die tied waas dat nog niet zo vanzölfspreekn'd.

't Eerste ende brocht'n ze eur mit de boot. Dat môs ook wel, want ze woond'n zo, da'j alleen mar mit de boot bi'j eur konn'n koem'm. 't Leste stôk môss'n ze dan loop'n naor de skoele, waar ze tuss'n de middag kond'n overblijev'n. Ze add'n 'n trommegie mit van moeder, mit eig'n gebakk'n bolle, en vaéke roggebroad van Gradus uut 't klooster, 'n barre goeie roggebroadbakker in die tied. Op skoele add'n ze kameraoties en vriendinnegies. Tuus môss'n ze zich mit zien beid'n zien te vermaék'n.

Waor ook niet veule van kwaamp, want ze waar'n now zo old dat ze best al ies 'n aandtaast waark konn'n doen, vond'n eur vaéder en moeder. En zo gebeurde dat dan ook, eel gewoon trouwn's in die tied. Geert môs in't veurjaor b-v ölp'n mit irpels poot'n, en in de aarfst mit 't rooi'n d'r van. Zien vaéder steuk de stam'm d'r dan uut, en Geert môs de irpels opgaér'n en in de maand'n gooi'n. Ze wurd'n drekt e-scheid'n; de dikkere irpels in d 'éne maande en 't krielegoed in de aandere..

Bi'j uus wurde dan laéter 'n gat e-greev'n waor de winterveurraad in kwaamp. Mit 'n laoge streige en grond d'r boov'n op kwaam'm ze dan de winter wel deur. In uus add'n ze 'n klein keldertie waor mar 'n paer maande vol in kon. As dee weer op waar'n kon'n ze de boel zo weer anvull'n van uut 't gat. Zien vaéder adde 'm ook 't aandenest'n maék'n e-leerd. Niet zo lange nao ni'j-jaor ung'n ze de eerste nest'n al op.

„We kun'n d'r mar beter 'n betie te tiede bi'j weez'n,” zee Jouk seins. As 't niet wintert en 't is knap weer, dan begun'n ze al vrog te koppl'n; en ze legg'n dan al veur da'j 't in de gaét'n ém'm.

„Dus Geert, leerde i'j zien zeune, ie moen altied zorg'n da'j ze veur bin'n.” Geert die wel wat wol anneem'm, nam alles wat zien vaéder 'm leerde, goed in 'm op. Veur zien moeder môs i'j weer aandere ding'n doen. As i'j uut de skoele kwaamp, en de kachel waas in de aarfst weer op de eerd e-zet, dan waas 't Geert zien waark om te zorg'n dat de turfbak weer vol kwaamp. Ook de anmaék-olties, en wat sprikk'n om de kachel d'aandere morg'n weer mee an te maék'n, eurde bi'j zien op-gedreug'n waark.

Now waas 't niet zo dat Geert d'r altied zoen zin an adde om altied mar weer die karweigies te doen, en i'j waas dan of en toe wel ies flink dwars, i'j probeerde 'r soms zölf wel ies tuss'n uut te kniep'n. Zien moeder die 'r wel begrip veur adde dat i'j zo dee, ('t waas eig'nlijk jao nog maar 'n kiend), naamp Geert zo groot as i'j waas, dan ies eev'n op de schoot, bestelde 'm niks, mar zee alleen mar teeg'n om:

„Geert dat wil ie toch wel eev'n veur joen moeder doen?” Geert die slim wies mit zien moeder waas, wurde dan zo week as botter en wol dan inien'n van alles wel veur eur doen. Ja zien moeder wus precies oe of ze 'm op ziede môs koem'm. As ze 'm wat bestelde, stond i'j niet drekt klaor om 't uut te voer'n. Mar as ze 't op de aandere meniere te borde brocht, dan wol i'j wel vlieg'n.

„Oonse Geert is 'r iene mit 'n gebruuks-anwizing,” zee Jaantie dan ook wel ies. Ie moet'n om 'n betie kenn'n.

Volk, een aandere keer vertel ik joe misschien nog wel ies oe of 't disse familie verder vergaon is.

Harm Wildeboer

Uut de serie: D'n oûwerdom kumt mi gebreke..!

Oûw vriendinne.

Twée oûwere dametjes zien al tientalle jaore mi mekaor bevriend. En jaorelang hébbe ze saomen allerléêj dinge gedaon en avonture beléêfd. Mar nou zien de activiteite vort beperkt tot 't twee kërres in de wéêk béj mekaor kommen um te kaorte. Op 'ne goeien dag as ze saome zitte te kaorte kiek d' een d' ânder án en zét: "Ik weet 't, wé zien al jaorelang goei vriendinne. En 't is wel èrg, mar ik kan nie op owwe naam komme! Ik heb al gedocht en gedocht, mar ik weet 't echt nie mér! Asteblijf, zég 's hoe ge hiet!" De vriendin kiek hûr smérrig án. Minstes twee minute kiek ze zo mit 'n kwoi gezicht nor hûr vriendin en zét dan: "Motte dè nou meteën wete?"

Pinnetensie

Dora en Grada zitten in de kerk béj d'n biechtstoel te wâchte. In d'n biechtstoel zit Bertje en zét: "Meneer Pestoor, ik héb groot kwaod gedaon!" "Wat heb je dan gedaan?" vraagt de pestoor. "Ik héb" zét Bertje "érgistere, toen ik allénnig in de kerk was, 'nen hândstand tégge d'n biechtstioel gemakt!" "Tja", zét de pestoor, "eigelek mag zoiets nie. Mar groot kwaod.... Lót mar 's zién hoe je dat hebt gedaan." Béêj komme ze d'n biechtstoel uut. Bertje makt 'nen ánloop, gùt mi zien hând nor de grond en knalt mi de hakke van zien schoên téggen 't houte schot án. Blijft zo éfkes staon, valt trug op zien voete en gùt mi de pestoor wér d'n biechtstoel in. Dora stùt Grada án en zét: "Kom Grada, lót ons mar nor huus gaon, want as di vandaag de pinnetensie is, dan kunne wéj 't wel vergéete!"

Chris Kerkhoff (in et Kuuks)

Steuver (Cahier)

De IJsselacademie vroeg om een veraol te skreeven over et mooiste woord eut je dialect. Daor eaw je zo gank gien antwoord op. Miestal begin ik mit zokke verzoeken mitien een mini-ongerzoekien onger m'n gezinslien wat niks oplevert. Ja allemaol eawen ze wel een aandvol losse woorden mar gien iene die er een veraoltjen bij et. Nee van je familie moet je et niet eawen bij dit soort zaken.

Toe ik in de bank zat nao te dinken wat duur relatieve beutenstoonders gemakkelijk verward wort mit effies ofzakken, kwam de volgende mooie gedachte bij m'n op. Mooi kan ok beteakenen invloedrik. Een woord dat vuul inoud in beteakenisse et of adde. Kiek in toe bedocht ik m'n et volgende. As keend was ik netuurlijk nog vulen armer dan ik nou bin. We eawen daor een iele duidelijke eutdrotking vor in et Urkers. 'Gien cint om an je gat te krabben'. M'n moeder verklaorde dan dat ze in d'r knip inkelt rooie loop adde in ze gien verdeat kon missen.

Mar dat is allemaol verlieden teed. M'n moeder is goon emelen, zoas ze dat in Twinte zo mooi zeggen, rooie loop oor je niet maar neumen in verdeaten eaw ik nog net mie emaakt net as allefies. Mar ok lank in bried in et kabinet van achteraalde zaken bijezet.

Toe kwam opiens de steuver vorbij in gedachtes. Meen ome Tuunis rekende in steuvers trouwes. Een zekkien petat, dat toe net in opkomst kwam, koste in zeen beleving gien kwartjen mar veef steuvers in mit een dubbele kwak mayonaise erop zelfs zuven steuvers.

Vor een steuver konnen wij as kiengeren de warreld kopen. We stingen mit zo'n steuver in je kneust eklind vor et smalle rimpjen van et winkeltjen van Iltjen in de Prins Indrikstraot. In dibbeliereden wat we er vor zouwen aolen. De keuze was zo groot dat we er teeden over dingen om tot de beslissende ankoop te koemen. Je konnen twee spekdrotken aolen of as je ondeged wazzen, twee Miss Blanche sigretten of Chief Wipe, Sjief wiep, zoas we zeenen. Mar ik was een oppassend jongetjen in aolde gien sigretten. Je konnen twee grote rooie zeugballen aolen of tien kleane drukkies. Iene brieë drok of een meterdrot. Veef tooverballetjes, van alles. Mar ok lekker wazzen twee stukkes zuutout. In wat te dinken van in een gevouwen pampiertjen, wit-op-zwart. Laoter krieg je dat in glaozen buisies. Mar je konnen ok netuurlijk lauriedrot kregen om skommeldrot van te maken.

Ier zo laarden we zomaar gratis prioriteiten stellen, beslissingen niemen in te woekeren mit et weanige dat we adden.

Mar zo eskrieven likt et net of je een steuver te besteen adden. Mar ad je die? Wellinnik. Miestal niet. Oe kwam je an een steuver? Meen moeder ad de intintie om zakgeld te gieven, maar et blief miestal een goeie intintie. Je mozzen dus je steuver verdienen. In daor laggen een aantal eupeningen vor. Je konnen lege flessen zoeken in vor statiegeld inleveren. Lege drankflessen bevuurbield. Maar dat lag een bietjen muulijk want m'n vader was lid van de blaauwe knoop in wij gruuden op mit idee dat je een drankflessen eagelijk giensiensen wouwen oppakken. Lot stoon inleveren vor statiegeld.

Nee, er blief iene weg eupen in dat was skellenlopen. Een tamelijk ziekere weg mar wel een lange. Je pakten een lege zinken immer. Liefst mit je twien in sjokten dan bij alle euzen langers in skreawden over de ongerduur de gank in: "Skellen of ouwe bol". Soms was je op teed in worde er een mindjen skellen inegooïd. Soms worde er terogge eskreawd: "Dat eten we zelf op!" De ouwe bol was spaorzamelijk mar daorover aans nog wat. Ad je je immer vol

dan ging je nor ien van de Urker koeneboeren die een immer vol vor een steuver van je overnam. As ie teminste niet net genoeg adde. In jie adden je steuver, die dan edield mos worren mit je maot. In wat nog extra overleggingen opleverde bij et ommezetten in snoep of steekies.

Over de bol, de ouwe bol nog dit. De kotters nammen smoondag brood mie vor de iele week. In die adden bij teuskomst nog wel d'rs wat bollen over. Mar ja vor dat gelok mos je vader op een kotter vaoren in et liefst de skipper weezen. Angers viste je achter et net. Mar toch ih, nao zoveel jaoren, ik geloof niet dat ik ooit zovuul kopen kon as vor die steuver. Of m'n zo rik voelde as mit dat muntjen.

Klaas Romkes (in 't Urks)

Een ielig mannegien...

Et gebeurde ditkeer in een kefé mar pas op, et kan ieder aander ok overkommen, luuster...

In dit kefé staot de barkeeper bekend om de kracht in zien hanen. Hi'j is zo alderschrikkelikst stark dat d'r een ieuwigdurende weddenshop lopt mit een pries van wel 1000 Euro. Die weddenshop gaot zo...

De Barkeeper past mit iene haand een citroen uut en lat et sap in een glas lopen. As et iene lokt om uut diezelde uutpaste citroen ok nog mar iéne drup te passen dan krigt diegene 1000 euro van de kroegbaos!

Alle starke mannen uut de wiede omkieten hebben et al weken en weken perbeerd mar et is nog gieniene lokt. Op een dag komt d'r een klein onogelik, ielig mannegien de gelagkaemer in mit zoe'n klein ziekenfoonsbrillegien op 'e neuze mit van die verschrikkelik dikke sjempotglaezen en zegt:
"Ik wil an die weddenshop mitdoen..."

As alleman in de kroeg kalmpjesan uutlachen is, nemt de Barkeeper een citroen, kikt et mannegien strak an en past de citroen hielemaole uut. Dan gef't hi'j de dreuge schelle an et wat aarmetierige kereltien. Et volk in de kroeg die d'r allemaole op toekeken, stonnen slim versteld... Wow hee, hi'j paste d'r nog wel 2, 3 alderdeegst 4, 5 druppen uut..!

"Jiezus kerel, wat doe ie wel niet veur de kost? Bi'j' hoolthakker of zok-zo-wat?" vreug de keféhoolder.

"Nee heur," gaf et mannegien mit 'n zunig montien as bescheid "nee heur, gien hoolthakker. Ik warke gewoon bi'j ... de belasting."

Zi'i

Et is nog veurjaor, mar zo now en dan is d'r al een glimpjen van de zoemer te zien. Een straolende zonne in een strak blauwe locht. De aovens zwaor van de locht van naegelpollen en haegedoorn. De kruderige locht van et ni'je grune blad. Et drokke gedoe van de voegelties. 't Is krek as de hiele netuur him opmaekt veur de kommende zoemer.

De jongkerel in de trein het d'r allemaole gien oge veur. Hi'j zit votdeuken achter een tedschrift. Et laeste half ure is d'r gien bladziede ommesleugen. Zo now en dan het et blad wat beweugen, as bi'j him een haost onheurbere, trillende zocht ontsnapte. Bi'j et maegien van de koffiekarre het hi'j een bekertien besteld. Et staot d'r nog krek zo. Vergeten.

In gedachten is hi'j op een aander plak in een aandere tied.

Een haost vergeten zoemer, zoe'n jaor of vuuftien leden. Hi'j was krek achttien wodden. Hadde et diploma van et VWO in de buse. Eer hi'j mit de studie in Grunningen beginnen zol, hadde hi'j een hiel schoft vekaansie. Hi'j hadde een baentien anneumen in Zuud-Fraankriek op een Hollaanse camping. Ofwasken en zok-zo-wat. Aovens was hi'j vri'j en kon zels vekaansievieren.

Hi'j was d'r nog mar krek doe hi'j Xandra tegenkwam. Xandra, lang en slaank. Et blauw-zwatte haor tot halverwegens de rogge as een maanteltien om heur schoolers henelegd. Wat was hi'j weg van heur west. Hi'j kon now nog et kriebelige gevuul oproepen dat hi'j kreeg, iedere keer as ze him ankeek mit die donkere ogen. As gloeiende koolties zetten ze him in vuur en vlam.

'Kom chérie, de nacht lokt. Tut jezels es op dan zuwwe ze wat zien laoten.'

Hi'j hadde zien best daon. Wat was hi'j streeld west deur de andacht die ze kregen as ze argens binnenkwammen. Et bewonderende gefluuster.

Ze weren ok een knap stellegien. Hi'j, lang en blond. Et haor as leeuwemaonen rond et gezicht zwierend.

Zi'j, hooggehakt mar een peer centimeter kotter. Superslaank. Op de daansvloer hadde ze heur soepel an him anpast. Ze gongen disko in, disko uut. Van de iene bar naor de aandere. De nacht hadde heur niet lange genoeg duren kund.

Veur hi'j 't wus was 't september. Vekaansie veurbi'j.

Wat hadde ze goeld bi'j et ofscheid.

Hi'j hadde him ok verbieten moeten.

Heur fotogien was hielemaole smoezelig wodden, zovaeke hadde hi'j et teveyschien haeld.

De eerste weken hadden ze daegeliks beld. Now ja, eins hadde hi'j beld. Naor heur 06-nummer. Dat was et ienigste wat hi'j van heur hadde. Dat en heur naeme.

Xandra Junot. Wieder niks, alderdeegst gien woonplak.

Staorigan wodde et kontakt minder. Eerst was ze een keer of wat niet te berieken.

Ze belde nooit terogge as hi'j inspreuk op de voice-mail. Heur toon wodde almar koolder.

Doe hadde hi'j himzels onder hanen neumen en hadde niet meer beld.

Nao een schoffien had ze een plakkien kregen in een hoekien van zien gedaachten.

Ni'je indrokken, ni'je vrundschoppen hadden et toedekt.

Veurige maond was daor inienen die brief west. Sturd naor et vroegere adres van zien oolden, was hi'j naor wat ommezwaarmen bi'j him te lane kommen.

Hi'j was bot schrokken van de inhoud.

Xandra was ziek, slim ziek. Ze wol him zien. Ze hadde hiel wat belangrieks te bepraoten.

D'r zat een adres en tillefoonnummer van heur advekaot bi'j.

Eventies hadde hi'j docht: ie kun me wat. Vuuftien jaor niks van je heuren laoten en now et tegenzit kan ik opdraeven kommen. Doe hadde zien ni'jsgierighied et wunnen en hadde hi'j et tillefoonnummer dri'jd.

Et rappe Fraans an de ere kaant van de lijn kon hi'j mit muute volgen. Hi'j mos een keer of wat anvroagen. Wat hi'j heurde, kwam him ongeleuflik veur.

Xandra was dood.

Ze hadde him in 't testament nuumd. As hi'j zo gauw as meugelik was, langes kommen kon om de boel te regelen. Hoe hi'j ok androngen hadde, de man was d'r niet toe te bewegen west en zegge wat dat inhul.

Hi'j mos persoonlik kommen. En hi'j mos him legitimeren kunnen.

Hi'j hadde een peer minuten mit de hoorn in de hanen zeten. Hoe zol hi'j hier mit an.

Hi'j kon wel een dag of wat vekaansie opnemen, dat was et punt niet. Mar in wat veur een wapsenust gong hi'j himzels stikken.

Hi'j hadde wat infermaosie inwunnen. Ze hadden him zegd, dat et gien kwaod kon en gao kiesen. Zolange hi'j niks tekende was hi'j zo vri'j as een voegeltien. Ston 't him niet an, dan kon hi'j gewoon weigeren.

Zien haand gaot naor de binnerbuse.

Op 't pertrettien kiesen de ogen van Xandra him straolend an.

Wieder kon 't krek zo goed een jeugdkiekien van himzels wezen.

Roely

Vremde naemen

Moej' vremde naemen now wel of juist niet vertaelen tot een meer gangbere naeme in et Stellingwarfs..?

We zeggen Peries, gien Parie

We zeggen Bush tegen de president van Amerike, gien Bos

We zeggen Chiraq tegen de Fraanse oold-president, gien Sjierak

We zeggen Moskouw, gien Moskwa

We zeggen Jezus en alliend Jiezus nao een uuthael awwe oons op 'e doeme slaon

We zeggen Jehannes, gien Johannes

We zeggen Berlien, gien Berlijn

In et kot komt et d'r op daele dawwe vremde naemen dan schrieven zoas ze oons et beste passen, et meest gewoon in de oren klinken. Dus wel Jehannes de Deuper mar ok gewoon Maria en weer gien Meri'je of zoks. Wel Psalms mar gien Zeggies in plak van Spreuken. Wel Genesis, gien Begin. Wel Apocrief, gien Verburgen.

Zoem... zoem... zoem...!

Bij het terugkeren van de koeien in het land achter onze woning komen er ook weer veel vliegen op ons terras.

Kortgeleden zaten we daar te genieten van de rust, de koffie en de eigengemaakte kruidkoek en... ja hoor, daar had je die krengeen weer.

Met behulp van twee klappers wisten we in korte tijd er vijf stuks volledig uit te schakelen, doch met één vlieg was er iets heel bijzonders aan de hand.

Hij bleef maar rondvliegen boven de tafel zonder dat we hem te pakken konden krijgen, het leek wel alsof hij een spelletje met ons wilde spelen.

Hij werd steeds brutaler en presteerde het op een zeker moment zelfs om bovenop mijn klapper te gaan zitten, zodoende mij kansloos makend hem (we waren ervan overtuigd dat hij een mannetje was) te raken.

We besloten ergens anders in de tuin te gaan zitten, maar de vlieg verhuisde gewoon mee om z'n pesterijtjes voort te zetten.

De volgende ochtend was het weer zover, daar was hij weer hoor!
Ineens kreeg ik een ingeving. Ik zou eens beter op zijn vliegbewegingen letten.

Wat ik tóén zag was verbazingwekkend. Hij vloog eerst twee rondjes, dus twee **o**'s en ging dan van onder naar boven, weer naar beneden, weer naar boven, wéér naar onderen. Dít was duidelijk een **m**. De twee **oo**'s en een **m** vormden onmiskenbaar het woord "**oom**".
Hij moest het zijn, hij was het die ons de afgelopen dagen dwars zat.

Mijn overleden oom was een overtuigd aanhanger van de reïncarnatieleer. Vele discussies had ik met hem gevoerd, maar zijn visie werd niet de mijne. Ik wist dat hij het moeilijk had met mijn ongelooft, want ik herinner me de opmerking tijdens ons laatste gesprek nog al te goed: "Ik zal door terug te keren je overtuigen van je ongelijk"

Met spijtgevoelens denk ik nu aan de destijds gedane muggenzifterij tegenover oom. Dus staat er nu altijd een schoteltje met heerlijke eigengemaakte jam.

Han Bonnema

Voor het geven van lezingen voor groepen (middag- of avondvullend) van korte verhalen kunt u bellen naar Han Bonnema, ☎ 06 -1418 1488 of een e-mail sturen naar: j.h.bonnema@home.nl

Taeltuun

Vuuf wat minder bekende woorden uut et Stellingwarfs (Haand)Woordeboek:

balmerallegien	= bepaald snoepje
balsteren	= opeenplakken van sneeuw
balsterig	= opgeblazen, opgezet (van het lichaam)
balsturig	= wild, onstuimig en niet geneigd te gehoorzamen, tot rust te komen, balorig
banebroek	= bepaald type klepbroek voor vrouwen

Opgifte...

Van de webstee van de sSr:

Veurweerden om mit te doen an Stellingwarfpop 2008:

1. Elke dielnemer of band brengt op zien minst ién Stellingwarfstaelig nommer naor veuren.
2. Et Stellingwarfstaelige nommer moet origineel wezen, et mag niet om een cover of vertaeling gaon.
3. In elk optreden meugen hooguit twie covers speuld wodden.
4. Elke dielnemer of band die him opgeft stuurt een demo, een biografie en eventueel een foto op an de Stellingwarver Schrieversronte, t.a.v. Sietske Bloemhoff.
5. De *opgifte*, demo en biografie moe'n uterlik 31 meert binnen wezen op et kantoor van de Stellingwarver Schrieversronte.
6. Dielnemers van 2007 meugen ok an Stellingwarfpop 2008 mitdoen.

Bi'j 5: Wat in de goedighied is een 'opgifte', vreu'we oons of. In de Dikke Bloemhoff koj' et woord niet tegen. Aj' aorig veerder zuken as de neuze lang is dan kuj' bi'jglieks inhoudsopgifte en jaoropgifte wel tegenkommen.

Een opgifte vuult krek as daj' spi'jen (overgeven) moeten. Een aandere keer moe'we et mar es over et verschil tussen gifte(n) en gaove(n) hebben. Opgifte... bah...

.....

Daornaost is warkgroeplid Piet Tjassing (bassist en songwriter van Shady Lane) bereid vunnen om an et jurywark mit te doen.

Is dat niet diezelde Piet Tjassing die eerder al es zee dat hi'j d'r niet vule van hebben mos, van dat prietpraot in 't Stellingwarfs..?

Dichtwark...

Stel...

Stel ik was een homo west
et was grif anders lopen
niks gien mooie dochter
gien pracht van een zeune
een uutsturven geslacht
stel ik was een homo west
et was grif anders lopen

pb

Foto

Het beeld
staat stil
vereeuwigd in de ochtendkrant
Een moeder
met haar dode kind
in een verwoeste stad
Stel
dat ik die moeder was.
Ik huiver
krijg het koud
dat beeld
versteent
al mijn gedachten
dodelijk
valt de stilte
om mij heen.

Joukje

Meitied

komme meitied kom mar
laot je van je mooiste kaante zien
laot de mooiste bloempies bluuien
laot vrouwluden naor de buunder griepen
laot greide naor dong roeken
zet de bomen mar in blad
komme meitied kom mar

pb

Studentenlied van een dominee (Wieze: *Op de grote stille heide*)

Op de eikenhouten kansel
staat een (s)preekheer in z'n hemd
de gemeente is gaan slapen
omdat zij het verhaal al kent
en hoe vaak hij het ook probeert
niemand wordt er ooit bekeerd
hoe saai is mijn herder
hoe saai is mijn herder
mijn herder

dsjs

Veurjoarsconcert

Et veurjoar zindert in de lucht.
ik vúúl, ik eur, ik roek et.
Et tintelt deur mien ele lief
en doaruit vlög een diépe zucht.

De kiefte zög een pölligien
in 't weiland of moeraskant.
De wulpe jodelt 't oogste lied
kek niet op kruus of mölligien.

De kikkers kwaken, kwak, kwak, kwak
zie sexen ele dagen.
Et kikkerdril dref drabberig
in poel en sloot op 't watervlak.

De grond barst lös met groot geweld
gèèl, grúún, poars, rood, wit, blauw
kleurt as een bloemenwaterval
de tuin, de barm, et land, et veld.

Elkién wordt ier weer vrolijk van.
De zorg verdriet d' ellende
giet ingepakt de zolder op.
De mens-eid giet er teëng an!

Corry Overmars, Hasselt

Rilke (3)

René Maria Rilke is op 4 december 1875 as een zeuvenmaondskind in Praag geboren en op 29 december 1926 wegraekt in et sannetorium van Val-Mont sur Territet, an et meer van Genève vlakbij Montreux in Zwitserlaand. Hij was iene van de belangriekste lyrische dichters in de Duutse tael.

Träumen

Die Rose hier, die gelbe,
gab gestern mir der Knab,
heut trag ich sie, dieselbe,
hin auf sein frisches Grab.

An ihren Blättern lehnen
noch lichte Tröpfchen, - schau!
Nur heute sind es Tränen, -
und gestern war es Tau...

Dromen

Disse roze hier, disse gele
kree'k gister van een jonge
vandaag breng ik 'm, diezelde
naor zien nog vasse graf.

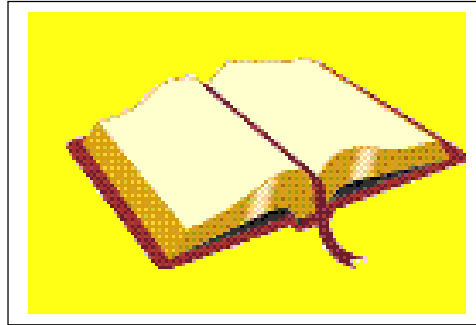
An heur blatties hangen
nog kleine druppen, - kiek!
Mar now bin et traonen
en gister was et dieze

Aandere maond in disse riegel: *Adventsgedichten*

Uut et i-dagboekien van Johan V. op 25 meert: ... ik zal et mit mien gedichten vanzels altied ofleggen moeten tegen de beroemde Duutse dichter Rilke.

-red-: Hoezo Duutse dichter, beste Johan..?

De Stellingwarver Biebel

Een overdaenking...

Pattie, alderdeegst iewenoolde dogma's hebben heurzels even naotied al zo vaeke as onwaor bewezen: de Eerde zol plat wezen en aj' te dichte bij de raand kommen dan zoj' d'r van of valen (jammergenoeg niet van ofvalen vrouwluden), de Eerde is et midden van et heelal, de zonne dri'jt om de Eerde, de schepping is 6.000 jaor oold, en gao zo mar deur. De karke het meensken op de braandstaepel zet die op basis van argementen, aandere beweerden. De karke mos dan naotied vaeks heur ongeliek bekennen, ze hadde vaeks domweg leugen.

Goedgeleuvige, onzekere zielen bin blickber niet in staot om petronen van leugens uut onwetendhied te deurzien en zullen heur, vaeks tegen alle wetenschappelik onderbouwde anwiezings in, kraampig vaasteholen blieven an de laetste stroohalm: d'r moet argens toch wel wat van waor wezen?

Jammer. Wie de scheppingsverhaelen in Genesis letterlik nemt en veur feitelik goed hooft, kent gien onderscheid tussen warkelikhied en fiktie. Ie kun niet praoten over et 'feit' dat meensken en dieren toegelieke maekt binnen in een tiedrek van zes daegen, omreden et zo in de Biebel staot. De meeste biebelonderzoekers gaon d'r dan ok vanuut dat et bij die verhaelen om mythen gaot, die dan ok niet bedoeld binnen om letterlik te nemen. Et staot iederiene vanzels hielendal vrij om te geleuven wat d'r in de Biebel staot. Mar je de Biebel veurstellen as wetenschappelike literatuur, kiek mar uut...

Dat de Biebel et meestertaelde en meest lezen boek is zegt vanzels niet alles over de kwaliteit of et waorhiedsgehalte. En toch bin d'r hiele volksstammen die overal overdudelike 'tekens' en 'waorheid' in zien. Ja, want God lat himzels zien aj' mar hadde genoeg in him geleuven.

Religie is dan ok veur et grootste pat kultuur-historisch bepaold en blinkt uut in dri'jekonten. Et kristendom van vandaegede-dag is niet te vergelieken mit et kristendom van zegge rond et jaor 1200, en dat is weer niet te vergelieken mit dat van et begin van oonze jaortelling. Boeken wodden herschreven en herschreven. En daor gao' we dan ok nog mar gewoon een posien mit deur.

Now, bi'j'm weer hielemaole bi'jpraot mit wawwe tussen et gewone wark deur, daon hebben en an 't doen binnen.

Tot de aandere maand mar weer.

f&p

Radio Odrie wodt binnenkot Radio Stellingwarver Schrieversronte

Wi'j' reageren op disse stelling of wi'j' aandere wat An de liende hangen...? Dat kan in 't Nederlaans, et Fries of – bi'j' veurkeur – in 't Stellingwarfs. Veur de aorigheid mag et vanzels ok nog wel es wat een aander taeltien wezen. Et gebruik van niet-Stellingwarfse bi'jdregen wodt trouwens wel een betien in de haand holen. Opsturen naor: info@stellingwerfs-eigen.nl

Et archief van dit maandblad kuj' vienen op www.stellingwerfs-eigen.nl

Aj' dit blattien niet meer in je aemelbusse hebben willen of weej' nog iene die 't misschien ok (graeg) lezen wil, doe dan mar even een berichien naor info@stellingwerfs-eigen.nl

Et is de bedoeling dat iederiene die wat te schrieven het (een appatte tekening of foto mag ok), dat opsturen kan (in Word-fermaot) en dat et dan zonder vorm van redaktie altied en zonder korrektie(*) plaetst wodt. Altied, wil in dit geval zeggen, ja altied, behalven as et bi'jglike vluken, schellen, raozen, tieren of dat soorte van rarigheid is zoas dat in de daegelikse ommegang mit mekeer ok niet gebruikelik is. Mar et moet - an de aandere kaante - wel wat lieden kunnen... Een betien reklame, bi'jglike je eigenmaekte sjem anpriezen of je bedrief gewoon es in de kiekerd zetten, kan ok mar et moet vanzels niet allierend een adverteensieblad wodden.

() Aj' liever hebben dat de roegste schrieffouten d'r even uuthaald wodden dan moej' dat even angeven.*

Et is de bedoeling dat alleman kaant-en-klaore stokken of stokkies opstuurt. Et ienigste wat de redaktie d'r an dot is et in- en anneneer plakken, wat deengies in rebrieken bi'jenneer zetten, et iedere maand as aemel rondsturen en et as archief op internet beweren en daor ok beschikbaar maeken om een nommer naor je toe haelen te kunnen (downloaden) as een dokument in DOC- en PDF-fermaot. De voertael is Stellingwarfs (vanzels) mar Fries, een stokkien Nederlaans of een aandere - veur oons - leesber taeltien mag ok wel een keer. As et mar wel raekvlakken het mit wat d'r op tael- of kultuurgebied leeft in Stellingwarf.

PAS OP: Iederiene stuurt veur 100% eigen verantwoordelikhied wark in..! Dat gelt liekewel inhooldelik as veural ok mit et oge op auteursrechten...! De redaktie/uitgever nemt hier gienertied verantwoording veur mar schoeft die deur naor de instuurder. De grootte van een dokument het binnen roeme greenzen, gien beparking.

Mitteneer en veurenneer

* Aende *